

RU DA Śląska

miasto otwartych możliwości

KOMPENDIUM

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
MIASTA RUDA ŚLĄSKA DO 2030 ROKU**

Przedmowa

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030 to jeden z priorytetowych miejskich dokumentów strategicznych.

Jest to swoisty wieloletni plan działań w wielu sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej, który ma na celu wyprowadzić część obszarów miasta ze stanu kryzysowego oraz stworzyć warunki do ich zrównoważonego rozwoju.

Trzeba podkreślić, że gminny program rewitalizacji aktualizuje ścieżkę rewitalizacji miasta, jaką wypracowaliśmy w 2015 roku, kiedy przyjęty został Lokalny Program Rewitalizacji. To ten dokument stał się bazą i podstawą do nowego opracowania.

Nowego gminnego programu rewitalizacji nie byłoby bez wsparcia i zaangażowania mieszkańców. Ten dokument to w dużej mierze efekt badań społecznych, konsultacji i spacerów badawczych. Zależało nam na tym, by w każdy etap prac zaangażowani byli mieszkańcy. To dla nich miasto się zmienia, dlatego muszą mieć realny wpływ na te zmiany.

Grażyna Dziędzic - Prezydent Miasta Ruda Śląska

Dlaczego potrzebujemy programów rewitalizacji¹ ?

W większości polskich miast istnieją dziś obszary o zaniedbanej infrastrukturze oraz licznych problemach społecznych i ekonomicznych. Nazywamy je obszarami zdegradowanymi. Koncentrują się w nich negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i techniczne.

Główną przyczyną tej sytuacji są dziesięciolecia zaniedbań oraz zmiany społeczno-gospodarcze następujące po 1989 r., na które samorządy nie potrafiły odpowiednio zareagować. Nie prowadzono szczegółowych i wiarygodnych badań i analiz miast, nie badano regularnie potrzeb mieszkańców, nie monitorowano efektywności podejmowanych działań w oparciu o adekwatne i obiektywne wskaźniki. Nie można więc było trafnie diagnozować problemów i wyzwań. W nowej rzeczywistości po 1989 r. brakowało w Polsce wiedzy, jak reagować na nieustannie zmieniające się potrzeby mieszkańców, wynikające z przemian społeczno-gospodarczych, takich jak:

- zmiana nawyków zakupowych,
- starzenie się społeczeństwa,
- rozwój nowych technologii,
- zmiana sposobu spędzania wolnego czasu,
- wyludnianie się centrów miast i suburbanizacja,
- dominacja samochodów w przestrzeni publicznej.

Według danych Instytutu Rozwoju Miast, aż 20 % obszarów miejskich w Polsce (zamieszkanym przez ok. 2,4 miliona mieszkańców) można określić mianem obszarów zdegradowanych.

Dziś przed samorządami stoi potężne wyzwanie. Pilnie muszą podjąć działania zwiększające kompetencje administracji w zakresie rewitalizacji.

Rewitalizację trzeba dziś zacząć traktować poważnie.

Nie można już sobie pozwolić na nietrafione, jednostkowe projekty i marnowanie publicznych pieniędzy, w tym funduszy europejskich przeznaczonych na rewitalizację. Właściwie nie ma dziś w Polsce gminy, gdzie nie występują obszary koncentrujące negatywne zjawiska społeczne i infrastrukturalne. Samorządy muszą podjąć konsekwentne i świadome działania, aby odwrócić negatywne procesy zachodzące w miastach. Skala potrzeb i koniecznych działań jest ogromna.

Obumieranie miast (ich fragmentów) jest na szczęście procesem, który można zatrzymać a nawet odwrócić. Obszary zdegradowane mogą stać się obszarami z dobrym poziomem mieszkalnictwa i różnorodną ofertą kulturalną. Mogą zostać zmienione w miejsca, do których chętnie będą przeprowadzać się mieszkańcy innych części miasta.

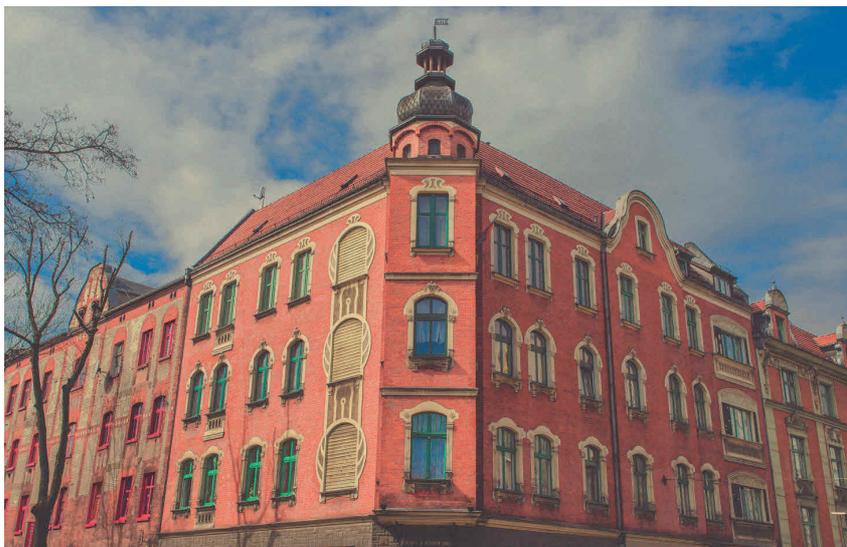
¹ **Rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Zmiana podejścia. Rewitalizacja to nie remont.

Poprzedni okres finansowania ze środków UE nie był najlepszy dla projektów rewitalizacyjnych. Działania były w dużej mierze ograniczone do remontów, bez uwzględnienia działań “miękkich” skierowanych do mieszkańców, nie włączano także lokalnego biznesu. Samorządy podejmowały działania wybiórcze, bez spójnej wizji wyprowadzania danego obszaru ze stanu kryzysowego. Ograniczono się najczęściej do jednego źródła finansowania.

W skutek rozumienia rewitalizacji jako remontowania zniszczonej zabudowy czy infrastruktury drogowej, środki na rewitalizację nie dotarły tam, gdzie naprawę były potrzebne. „Rewitalizacja” często zatrzymywała się na fasadach i nie docierała na podwórka, nie interesowała się tym, co dzieje się w mieszkaniach i firmach, nie rozpoznawała społeczno-gospodarczych źródeł upadku obszaru. Bardzo często działania podejmowano jedynie w celu poprawy płynności ruchu turystycznego.

Nie badano wnikliwie miast, nie badano szczegółowo obszarów zdegradowanych², nie tworzą map potrzeb i problemów. Nie było wiadomo, jakie długofalowe korzyści mają przynieść wdrażane projekty, nie zastanawiano się, jak pomóc mieszkańcom. Bardzo rzadko prowadzono rzetelne konsultacje z mieszkańcami i użytkownikami zmienianej przestrzeni. Tymczasem upadał lokalny biznes, przestrzeń ubożała, nadal postępowała degradacja społeczna i pogarszały się warunki życia.

² **Obszar zdegradowany** - Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych
- 2) środowiskowych
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych
- 4) technicznych.

Rewitalizacja to ważny obszar całościowej wizji rozwoju gminy.

Przyczyny nieudanych procesów rewitalizacji:

- niezrozumienie istoty rewitalizacji przez decydentów samorządowych, podejście wybiórcze, nastawione na szybki wynik;
- brak wnikliwych badań, postawienie na błędne cele i rozwiązania;
- brak trafnej diagnozy;
- instrumentalne traktowanie środków na rewitalizację;
- niewystarczająca wiedza, niechęć do korzystania z pomocy ekspertów;
- niewystarczający dialog z interesariuszami;
- zbyt mało działań edukacyjnych dla mieszkańców;
- niewystarczające zaangażowanie mieszkańców, lokalnych liderów i organizacji pozarządowych.

Dziś jesteśmy bogatsi o doświadczenia i wiedzę. Wiemy, że rewitalizacja może być skuteczna tylko wtedy, gdy spełnione są jednocześnie poniższe warunki:

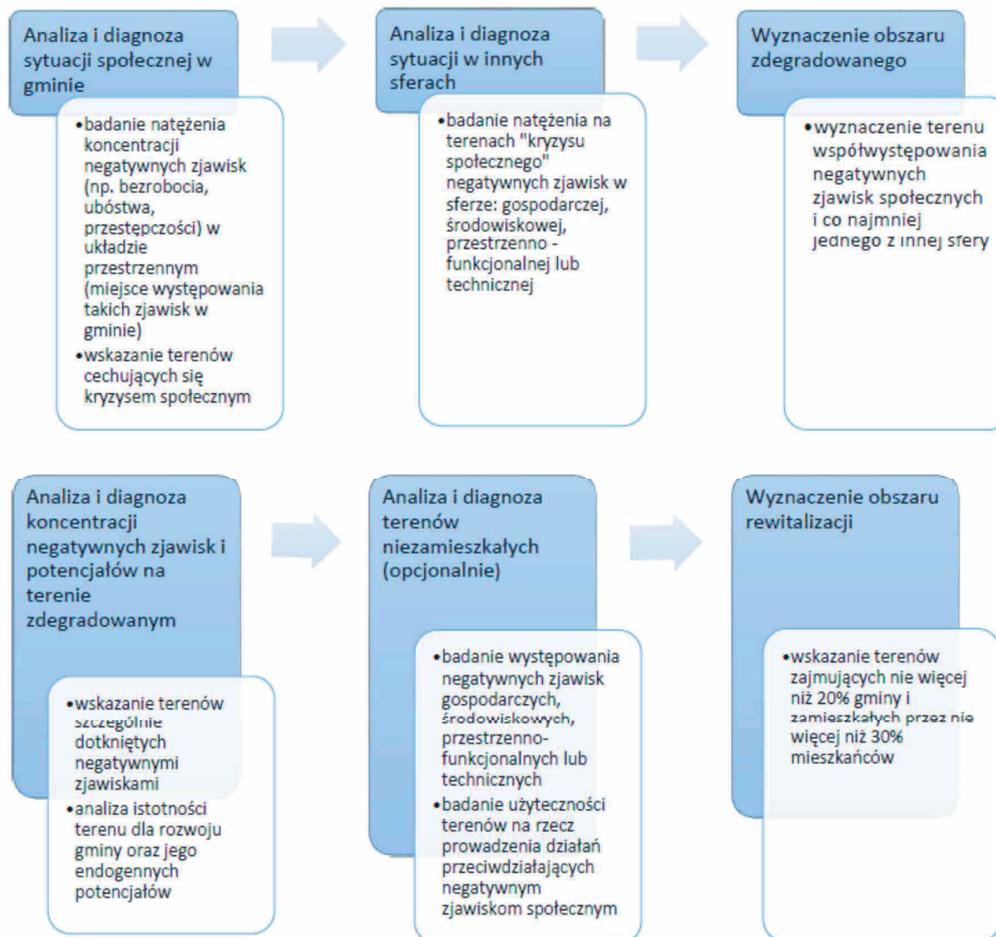
- jest skoordynowana i prowadzona kompleksowo,
- jest oparta na szczegółowych badaniach i trafnej diagnozie,
- jest wypracowana partycypacyjnie - wspólnie ze wszystkimi interesariuszami,
- ma precyzyjnie określone cele.

Aby działania były kompleksowe, program rewitalizacji powinien integrować działania finansowane z różnorodnych źródeł, nie pomijając żadnego z potrzebnych aspektów (społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego czy środowiskowego) związanego z obszarem i jego otoczeniem. Skutkiem kompleksowości będzie synergia projektów.

Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny ze Strategią Rozwoju Miasta oraz polityką przestrzenną wynikającą ze Studium Zagospodarowania Przestrzennego i Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. Procesy rewitalizacyjne łączą się i korelują z innymi działaniami z zakresu polityki społecznej, mieszkaniowej, ochrony środowiska oraz infrastruktury społecznej i technicznej.

Procedura wyznaczenia obszaru rewitalizacji w oparciu o ustawę o rewitalizacji

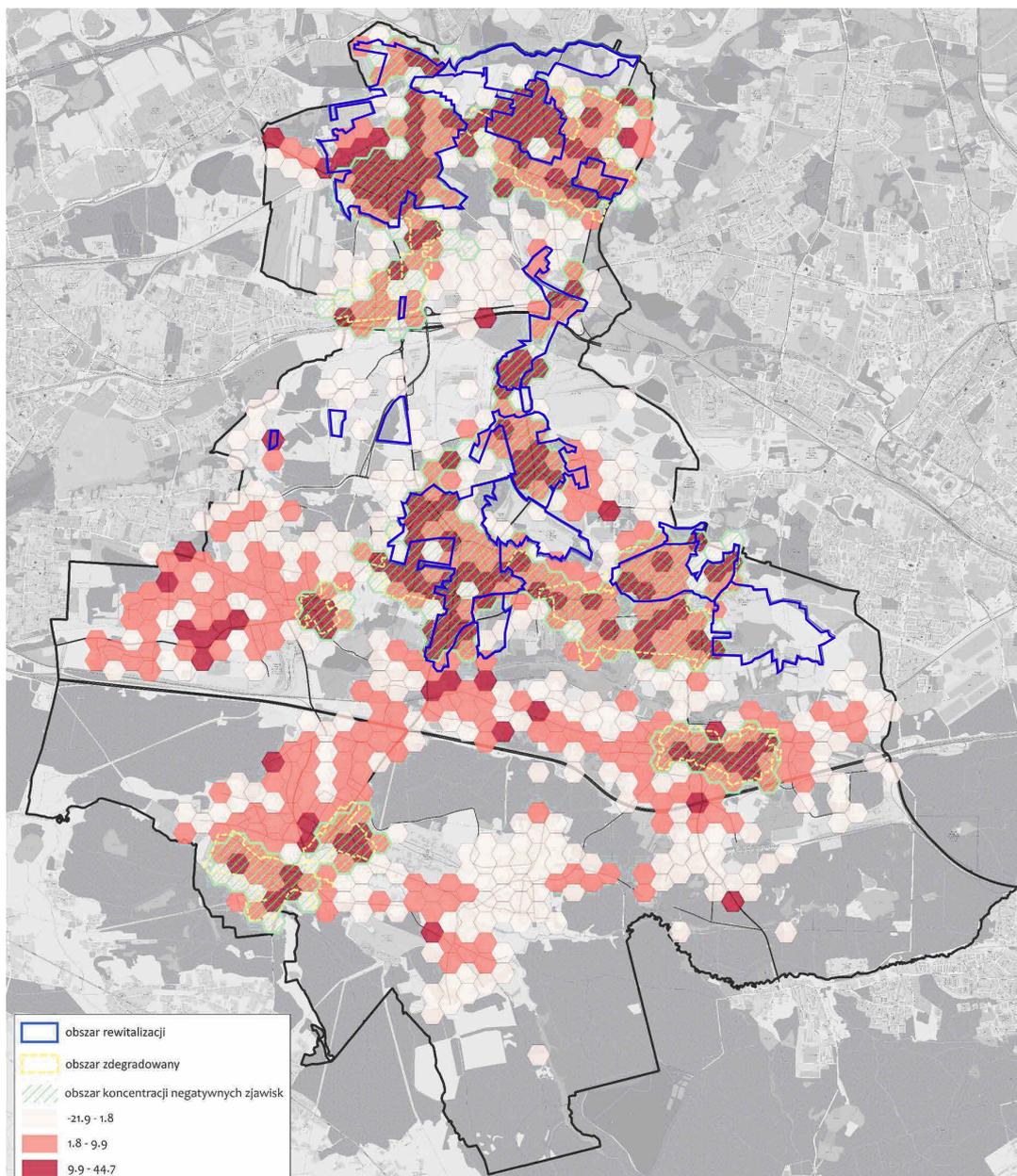

Delimitacja i diagnoza

Syntetyczne zestawienie najczęściej występujących w diagnozie miejsc/przestrzeni wymagających podjęcia działań rewitalizacyjnych (wyciąg z diagnozy) - największa liczba wskazań oznaczona największą czcionką.

Łączny syntetyczny wskaźnik zjawisk kryzysowych w Rudzie Śląskiej, gdzie kolor najciemniejszy oznacza największe nagromadzenie negatywnych zjawisk.

W wyniku przeprowadzonej szczegółowej diagnozy, podjęto uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji³ na terenie miasta Ruda Śląska.

**UCHWAŁA NR PR.0007.1.2018
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA**

z dnia 8 stycznia 2018 r.

**w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta
Ruda Śląska**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1873) oraz art. 8, art. 11 ust. 4 i ust. 5 pkt 1 i art. 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 z późn. zm.)

**na wniosek Prezydenta Miasta
Rada Miasta Ruda Śląska
uchwała:**

§ 1. Na terenie miasta Ruda Śląska wyznacza się obszar zdegradowany w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej uchwały i obszar rewitalizacji w granicach określonych na mapie stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Ustanawia się na rzecz miasta Ruda Śląska prawo pierwokupu niezamieszkałych nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji na podobszarach oznaczonych cyframi rzymskimi od I do IV wyznaczonych na mapie stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

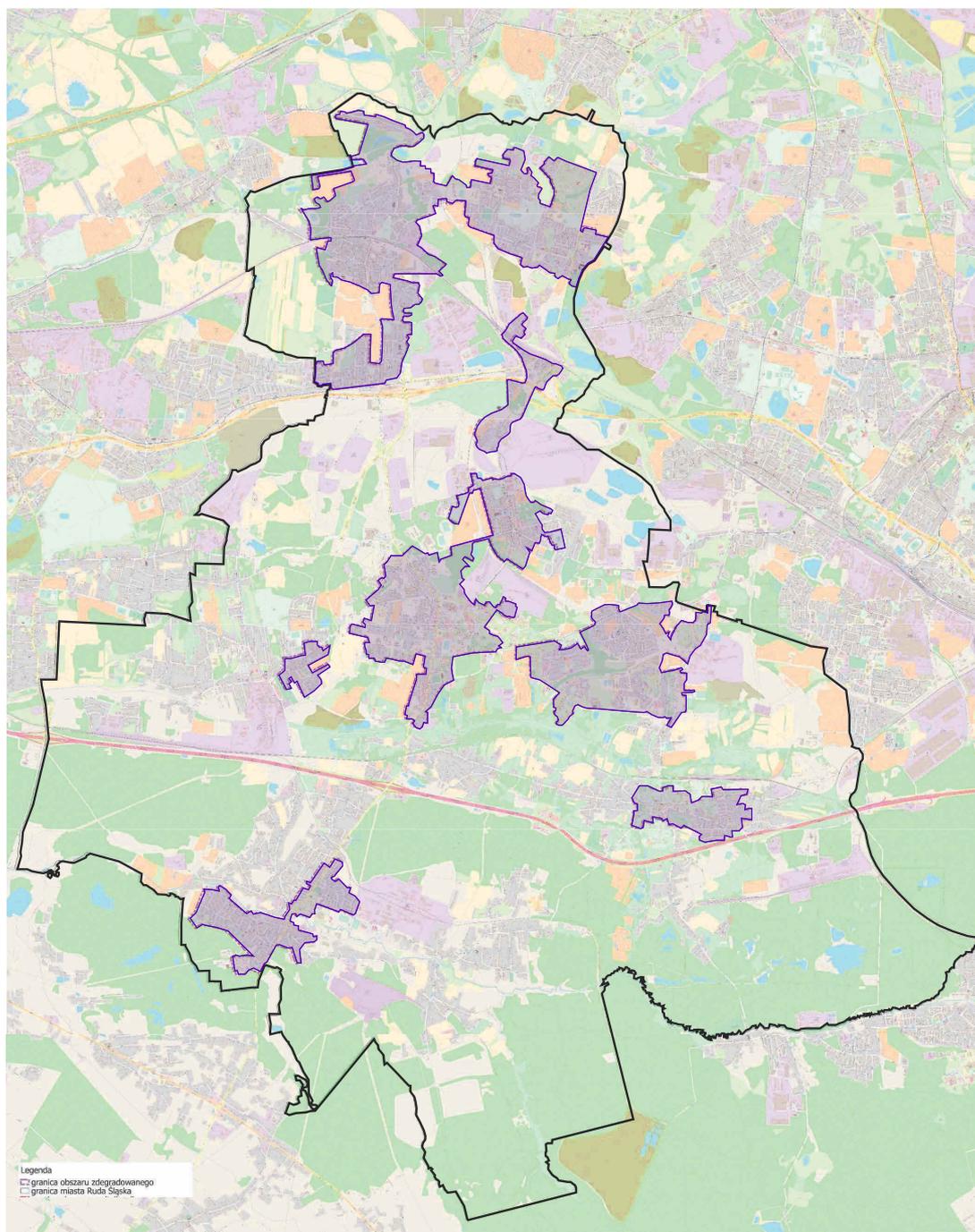
Przewodniczący Rady Miasta
Ruda Śląska

Kazimierz Myszur

³ **Obszar rewitalizacji** - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

Łącznie obszar zdegradowany ma powierzchnię 11,5 km² (co stanowi 14,8% powierzchni miasta) i zamieszkuje go 103 000 osób (co stanowi 77,6% ludności miasta).

Obszar zdegradowany w Rudzie Śląskiej został podzielony na 8 obszarów, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic (mapa poglądowa).

Tereny poprzemysłowe, pokolejowe i powojkowe

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji niezamieszkałe tereny poprzemysłowe, w tym poportowe i powydobywcze, tereny powojkowe albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Lokalizacja zdegradowanych terenów niezamieszkałych w Rudzie Śląskiej

Zgodnie z tym zapisem w Rudzie Śląskiej wskazano 9 podobszarów niezamieszkałych, na których występują negatywne zjawiska i na których możliwa będzie realizacja działań, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na zamieszkałych podobszarach włączonych do obszaru rewitalizacji. W poniższej tabeli przedstawiono ich charakterystykę, opis negatywnych zjawisk na tych podobszarach oraz opisano przewidywane, możliwe do przeprowadzenia działania, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym na podobszarach zamieszkałych wskazanych do rewitalizacji.

Wykaz terenów niezamieszkałych w Rudzie Śląskiej włączonych do obszaru rewitalizacji wraz z opisem negatywnych zjawisk oraz przewidywanych działań.

Nazwa własna terenu	Krótka charakterystyka, opis negatywnych zjawisk zgodnie z art.9 ust.1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji	Działania możliwe do przeprowadzenia w jednostce, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji
<p>Hałda pocynkowa w rejonie ul. 1 Maja - Wirek</p>	<p>Hałda pohnuczna po produkcji cynku i ołowiu (jest pozostałością po działającej w tym rejonie w okresie od I połowy XIX w. do 1925 roku hucie cynku Liebe – Hoffnung) zlokalizowana w północnej części dzielnicy Wirek, o powierzchni ok. 6,5 ha, jest antropogenicznym wzniesieniem zbudowanym z odpadów przemysłowych, o maksymalnej wysokości 293 m n.p.m. Położona jest pomiędzy centrum handlowo-usługowym dzielnicy Wirek (CH Plaza, CH Domino) oraz centrum administracyjnym w Nowym Bytomiu.</p> <p>Na przedmiotowym obszarze występują głównie problemy środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne</p>	<p>Planowane jest uporządkowanie, rewitalizacja terenu dawnej hałdy jako ogólnodostępnej, bezpiecznej przestrzeni otwartej w ramach projektu pt. „Trakt Rudzki – etap I - wytworzenie przestrzeni publicznej pomiędzy dzielnicami Wirek i Nowy Bytom – połączenie pieszo-rowerowe oraz funkcje rekreacyjne”.</p> <p>Trakt ten to ścieżka rowerowo-piesza, a miejscami także rolkarska, która połączy dwie rudzkie dzielnice: Wirek i Nowy Bytom.</p> <p>W efekcie działania planowane na tym obszarze mają prowadzić do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rewitalizacji zdegradowanej przestrzeni hałdy poprzez zastosowanie metody fitostabilizacji, - poprawy bezpieczeństwa, m.in. poprzez budowę monitoringu, - poprawy funkcjonalności, estetyki i atrakcyjności miejsca, a w konsekwencji także otoczenia - wzrost atrakcyjności zamieszkania (jakości życia), - stymulowania rekreacji mieszkańców przez nowe funkcje i elementy zagospodarowania, - stymulowania powiązania pieszego i rowerowego pomiędzy dzielnicami Wirek i Nowy Bytom, - stopniowego procesu zazieleniania terenu hałdy i nadania mu charakteru parku, dzięki odpowiedniej gospodarce zielenią i nasadzeniom nowych drzew. <p>Realizacja projektu przyczyni się do niwelacji problemów mieszkańców obszaru rewitalizacji związanych z niewystarczającą ilością i jakością terenów rekreacji i wypoczynku. Hałda jest powiązana w sposób funkcjonalny z podobszarem rewitalizacji Wirek/ Czarny Las.</p> <p>Oprócz utworzenia specjalnej przestrzeni pod funkcje rekreacyjne kluczowa w procesie zagospodarowania hałdy będzie jej dalsza rekultywacja, która obejmuje głównie prace ziemne związane z ustabilizowaniem zwałowiska oraz wykonaniem specjalnych nasadzeń roślin - tzw. fitostabilizacji, której zadaniem będzie zabezpieczenie przed wydostawaniem się na zewnątrz metali ciężkich.</p> <p>Wyżej wymienione działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji, m.in. w zakresie bezpieczeństwa i kapitału społecznego. Zakłada się, że w wyniku rekultywacji i zagospodarowania hałdy powstanie jedno z najbardziej atrakcyjnych miejsc rekreacji w Rudzie Śląskiej, umożliwiające wypoczynek i integrację mieszkańców w różnym wieku. Na poziom bezpieczeństwa wpłynie oświetlenie ścieżek spacerowych i kamery monitoringu. Natomiast tablice informacyjne dotyczące m.in. historii tego miejsca przyczynią się do zwiększenia świadomości ekologicznej.</p>
<p>Hałda pocynkowa przy ul. Nowary - część północna i południowa</p>	<p>Hałda pohnuczna po produkcji cynku i ołowiu, obecnie tereny nieużytków, zatrąwione i zadrzewione.</p> <p>W południowej części zwałowiska przy ul. Nowary zdeponowano ponad</p>	<p>Teren po hałdzie ma zostać zrewitalizowany i ponownie zagospodarowany.</p> <p>Hałda ma być elementem projektu pt. Trakt Rudzki – etap II - wytworzenie przestrzeni publicznej w dzielnicy Wirek - połączenie pieszo-rowerowe oraz funkcje rekreacyjne. Część południowa będzie przygotowana do pełnienia nowych funkcji</p>

Nazwa własna terenu	Krótka charakterystyka, opis negatywnych zjawisk zgodnie z art.9 ust.1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji	Działania możliwe do przeprowadzenia w jednostce, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji
	800 tys. metrów sześciennych odpadów. W większości jest to żużel po działającej w XIX w. hucie cynku „Hugon”.	gospodarczych. Na tym terenie będą mogły powstawać nowe miejsca pracy dla mieszkańców terenów wskazanych do rewitalizacji. Hałda jest powiązana w sposób funkcjonalny z podobszarem rewitalizacji Wirek/ Czarny Las.
Teren po byłej koksowni „Orzegów”	Historia koksowni Orzegów, która pierwotnie nazywała się „Gotthard”, sięga 1900 r., kiedy rozpoczęły się pierwsze prace przy jej budowie. Tereny są pozostałością po dawnej koksowni „Orzegów” zlikwidowanej w latach 80-tych XX wieku, działającej w latach 1903-1976. Jest to teren o powierzchni 9,5 ha, na którym znajdują się ruiny zabudowań przemysłowych. Koksownia Orzegów reprezentuje ostatni i najstarszy tego typu zakład na terenie Polski. Do dziś zachował się budynek wieży węglowej, ciąg komór pierwszej baterii koksowniczej wraz z odcinkiem drogi dojazdowej oraz zbiornik smoły. Obszar funkcjonuje obecnie jako dzika przestrzeń miejska z nieregulowaną zielenią, ruinami zabudowań przemysłowych lub zabudowaniami wymagającymi kompleksowych remontów oraz znacznym zanieczyszczeniem chemicznym. Ponadto na terenie zlokalizowane są dzikie składowiska odpadów komunalnych. Obecny stan generuje więc zarówno problemy środowiskowe jak i gospodarcze – brak zainteresowania terenem, brak funkcjonowania terenu w świadomości mieszkańców miasta	Zakłada się wykorzystanie terenów po byłej koksowni na przestrzeń rekreacyjno-turystyczną z walorem edukacyjnym (projekt zakłada rekultywację ok. 4,8 ha terenu). W efekcie działania planowane na tym obszarze mają prowadzić do: - likwidacji szkodliwych substancji, - uporządkowania terenu i zagospodarowania go pod park wypoczynkowy wraz z infrastrukturą rekreacyjną (ławeczki, plac zabaw, stoliki do gry etc.), - odrestaurowania zabudowy poprzemysłowej i wykorzystania jej potencjału w celach edukacyjnych (poprowadzenie przez park ścieżki edukacyjnej, ukazującej historię oraz zasady działania przedsiębiorstwa), - przywrócenie możliwości korzystania z tego terenu mieszkańcom dzielnicy i miasta. Teren po byłej koksowni „Orzegów” jest funkcjonalnie powiązany z podobszarem rewitalizacji Orzegów. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji. Utworzenie ogólnodostępnego terenu zieleni z elementami małej architektury, ścieżką dydaktyczną, odrestaurowanymi pozostałościami zabytkowych obiektów byłego zakładu umożliwi stworzenie dla mieszkańców bezpiecznego miejsca wypoczynku i rekreacji, jakiego w dzielnicy brakuje. Dodatkowo poprzez zabezpieczenie zachowanych fragmentów koksowni zostanie ocalona historia tego miejsca.
Tereny przemysłowe po byłej KWK „Polska – Wirek”	Niezrekultywowane, częściowo przepalone nadpoziomowe zwałowiska odpadów górniczych i z zakładu przerobczego KWK Polska Wirek, zlokalizowane w Rudzie Śląskiej – Kochłowicach, na pn. od zakładu głównego.	Działania zmierzające do nabycia części nieruchomości. Działania rekultywacyjne oraz związane z przygotowaniem nieruchomości do pełnienia nowych funkcji gospodarczych. W bezpośrednim sąsiedztwie planowana budowa tzw. obwodnicy Kochłowic, która powinna uruchomić nowe tereny atrakcyjne gospodarczo. Tereny poprzemysłowe po byłej KWK „Polska – Wirek” są powiązane funkcjonalnie z podobszarem rewitalizacji Bykowina/ Kochłowice. Zagospodarowanie tego terenu umożliwi stworzenie pierwszego na Śląsku doświadczalnego centrum innowacyjnych technologii związanych z przemysłem i rozwojem, pozwoli stworzyć nowe miejsca pracy, co korzystnie wpłynie na zdiagnozowane problemy społeczne związane z bezrobociem i ubóstwem. Ponadto jedną z możliwości zagospodarowania jest utworzenie parku rekreacyjno-wypoczynkowego, nowej przestrzeni wypoczynku i rekreacji dostępnej dla wszystkich mieszkańców. Obecnie w podobszarze Bykowina brakuje terenów zieleni i rekreacji, utworzenie na zdegradowanym terenie parku

Nazwa własna terenu	Krótka charakterystyka, opis negatywnych zjawisk zgodnie z art.9 ust.1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji	Działania możliwe do przeprowadzenia w jednostce, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji
<p>Tereny poprzemysłowe po byłej KWK „Pokój”</p>	<p>Kopalnia „Pokój” to jeden z najstarszych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny na terenie Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. Tereny po wygaszanej kopalni KWK Pokój, zlokalizowane w Rudzie Śląskiej – Wirek, problemy środowiskowe i funkcjonalno-przestrzenne.</p>	<p>korzystnie wpłynie na warunki życia w tym obszarze.</p> <p>Działania zmierzające do nabycia części nieruchomości. Działania rekultywacyjne oraz związane z przygotowaniem nieruchomości do pełnienia nowych funkcji gospodarczych, a także rekreacyjnych zgodnie z planem miejscowym. Teren KWK „Pokój” ma strategiczną lokalizację w centrum miasta, pomiędzy dzielnicami Wirek i Nowy Bytom. Ponadto teren graniczy z rewitalizowaną hałdą przy ul. 1 Maja, będącą jednym z kluczowych elementów przedsięwzięcia „Trakt Rudzki”. Zagospodarowanie terenu Kopalni „Pokój” umożliwi powstanie nowych atrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu dla mieszkańców, lokalizację nowych usług, zwiększenie atrakcyjności gospodarczej, co wpłynie korzystnie na zdiagnozowane problemy społeczne związane z odpływem ludności, starzeniem się społeczeństwa (zakłada się że zagospodarowane tereny będą przyjazne dla seniorów i umożliwią integrację mieszkańców w różnym wieku), czy bezpieczeństwem.</p>
<p>Tereny poprzemysłowe w rejonie ul. Ceramicznej</p>	<p>Tereny poprzemysłowe oraz zwałowisko pocynkowe w dzielnicy Bykowina, obecnie zalesione. Hałda po hutnictwie metali nieżelaznych i po górnictwie węgla kamiennego.</p>	<p>Działania rekultywacyjne oraz związane z przygotowaniem nieruchomości do pełnienia nowych funkcji gospodarczych. Do tego celu niezbędne będzie uprzednie przygotowaniu terenu, w tym w szczególności rekultywacja zwałowiska pocynkowego oraz realizacja uzbrojenia terenu i dróg wewnętrznych. Na tak przygotowanym terenie będą mogły powstawać inwestycje, w których zatrudnienie znajdą mieszkańcy podobszarów wskazanych do rewitalizacji. Teren powiązany funkcjonalnie z podobszarem rewitalizacji Bykowina/ Kochłowice.</p>
<p>Zwałowisko powęglowe przy ul. Bobreckiej – Orzegów</p>	<p>Zwałowisko powęglowe po byłej kopalni „Karol” – odpady pogórniczne składowane nadpoziomowo i podpoziomowo. Składowisko odpadów kopalnianych i zakładu przerobczego, zrehabilitowane w kierunku leśnym. Tereny wzdłuż rzeki Bytomki przekształcone antropogenicznie, w części zdegradowane. Problemy środowiskowe i przestrzenno-funkcjonalne.</p>	<p>Główne, planowane działania to zabezpieczenie przed zapałowaniem, zagospodarowanie w kierunku przyrodniczym i rekreacyjnym, co pozwoli na nadanie nowych funkcji przyrodniczo-rekreacyjnych terenom dotychczas niewykorzystywanym, eliminując zagrożenia o charakterze ekologicznym oraz tworząc nową przestrzeń rekreacji. Ochrona i udostępnienie tego podobszaru są odpowiedzią na niedostatek wysokiej jakości terenów przyrodniczych na zdegradowanych i wskazanych do rewitalizacji zamieszkałych podobszarach miasta. Teren powiązany funkcjonalnie z podobszarem rewitalizacji Orzegów.</p>
<p>Teren poprzemysłowy po dawnej KWK „Wawel” - Ruda</p>	<p>Zwałowisko powęglowe (przede wszystkim odpady pogórniczne) po byłej kopalni „Wawel”. Problemy środowiskowe, gospodarcze oraz funkcjonalno-przestrzenne.</p>	<p>Teren położony u zbiegu trasy N-S oraz ul. 1 Maja. Planowane zagospodarowanie terenu, jako strefa czasu wolnego, nowa zagospodarowana przestrzeń na mapie miasta, obejmuje zaprojektowanie i budowę obiektu lub obiektów związanych z działalnością w zakresie rekreacji, edukacji, sportu i rozrywki, będących atrakcją dla mieszkańców Rudy Śląskiej. Rozwój w tym miejscu infrastruktury rekreacyjno-sportowej będzie stanowić uzupełnienie oferty planowanych terenów rekreacyjnych w ramach Traktu Rudzkiego. Rewitalizacja tego podobszaru doprowadzi do tworzenia nowych miejsc pracy w utworzonych obiektach sportowych i rekreacyjnych i innych usługach, w których zatrudnienie znajdą mieszkańcy zidentyfikowanych w mieście terenów</p>

Nazwa własna terenu	Krótka charakterystyka, opis negatywnych zjawisk zgodnie z art.9 ust.1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji	Działania możliwe do przeprowadzenia w jednostce, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji
		<p>zdegradowanych. Działalność podmiotów wykorzystujących zrewitalizowaną przestrzeń ma się wzajemnie uzupełniać i wspierać w aktywnym działaniu na rzecz rozwoju gospodarczego.</p>
<p>Wielki Piec Hutniczy – Nowy Bytom</p>	<p>Wielki Piec Hutniczy obecnie stanowi istotny element krajobrazu miasta oraz sylwetki historycznego i ważnego w jego dziejach zakładu. Wielki Piec Hutniczy jest ostatnim tego typu obiektem na terenie województwa śląskiego i jednym z trzech na terenie kraju, których budowa przypadła na czas po 1945 roku. Obiekt od 2005 roku nie jest wykorzystywany, co powoduje sukcesywne pogarszanie się jego stanu zachowania. Wraz z zakończeniem działalności obiektu przestał on pełnić także funkcje gospodarcze.</p>	<p>Planuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie procedury przejęcie Wielkiego Pieca i terenu wokół niego oraz budynku portierni bramy nr II, Wykonanie zabezpieczenia, renowacji obiektu i remontu. - wyeksponowanie obiektu np. poprzez demontaż ogrodzenia od strony ul. Piotra Niedurnego, wykonanie iluminacji świetlnej, przeznaczanie pod funkcję turystyczną (wieża widokowa). - wykonanie kompleksowego remontu Portierni, odtworzenie wieżyczki wieńczącej dach wraz z przywróceniem zegara zabezpieczenie i wykonanie konserwacji płaskorzeźb przedstawiających górników i hutników, uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół obiektu. <p>Dzięki rewitalizacji Wielkiego Pieca Hutniczego powstanie atrakcyjna przestrzeń publiczna, a zrealizowane działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji.</p>
<p>Szyb „Mikołaj” - Ruda</p>	<p>Zespół zabudowań Szybu „Mikołaj” byłej KWK „Wawel” wraz z Elektrownią, należą do zabytków przemysłu i techniki wchodzących w skład strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej. Zabudowania szybu Mikołaj są wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego pod numerem A/418/14. Stuletni Szyb „Mikołaj” znajdujący się przy ulicy Szyb Walenty w dzielnicy Ruda przez wiele lat służył kopalni „Walenty – Wawel”. Ten najstarszy ośrodek wydobywczy na Górnym Śląsku powstał w 1931 roku z połączenia trzech rudzkich kopalń – „Brandenburg”, „Wolfgang” oraz „Hrabia Franciszek”. Większość zabudowań wchodzących w skład kompleksu Szybu „Mikołaj” powstała w 1912 roku na terenie należącej do rodziny Ballestremów kopalni „Wolfgang” w Rudzie. Wzniesiono wówczas wieżę wyciągową oraz budynki nadszybia, łaźni, cechowni, sortowni, kotłowni, elektrowni i rozdzielni. Dzisiejszy zespół tworzą budynki: nadszybia, maszyny z halą przetwornic i częścią warsztatu oraz stalowa wieża wyciągowa. Obok znajduje się hala maszyn elektrociepłowni „Mikołaj”. Oprócz obiektów budowlanych zostały zachowane urządzenia górnicze: maszyna wyciągowa Siemens z kołem Ilgnera, szybowski, tachograf oraz zestaw przetwornic.</p>	<p>Planowany projekt polega na przebudowie, remoncie i zmianie sposobu użytkowania na cele kulturalno-rozrywkowe budynku nadszybia Szybu „Mikołaj”, kapitalnym remoncie budynku maszynowni wraz z przebudową części warsztatowej na cele usługowe oraz kompleksowym zagospodarowaniem terenu. Planuje się zagospodarowanie miejsca spotkań. Inwestycja ma na celu całkowitą zmianę sposobu użytkowania obiektów z funkcji przemysłowej, górniczej na usługową, kulturalno-rozrywkową oraz muzealną, ponadto podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych obiektu, a także dostosowanie do obowiązujących obecnie przepisów prawa, wymogów technicznych i norm budowlanych. W realizacji projektu przewiduje się dodatkowo kapitalny remont sąsiedniego budynku maszynowni z częścią warsztatową zaadaptowaną na cele biurowe i usługowe w celu zapewnienia dogodnej przestrzeni dla pracowników oddziału Muzeum Miejskiego w Rudzie Śląskiej oraz całkowitą rozbiórkę budynku warsztatu elektrycznego w celu utworzenia w tym miejscu placu parkingowego. Na tym podobszarze będą mogły powstawać nowe miejsca pracy dla mieszkańców terenów wskazanych do rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji.</p>

Nazwa własna terenu	Krótka charakterystyka, opis negatywnych zjawisk zgodnie z art.9 ust.1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji	Działania możliwe do przeprowadzenia w jednostce, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji
	<p>W 1994 roku rozpoczął się proces likwidacji kopalni „Wawel”. Budynek i urządzenia zabezpieczono, nie zdołano jednak uchronić ich od częściowej dewastacji. Dzięki przeprowadzonym pracom renowacyjnym, w tym remontowi dachu udało się w dużym stopniu poprawić stan zachowania obiektu oraz odtworzyć urządzenia techniczne. W 2005 roku wykonano remont kapitalny maszyny wyciągowej oraz hali przetwornic wraz z mechanizmami, a w roku 2012 dokonano konserwacji maszyny oraz wyremontowano dach hali. Na przedmiotowym terenie występują głównie problemy środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, ale również gospodarcze</p>	
<p>Teren muzeum PRL</p>	<p>Pierwotnie folwark Dwór Nowa Ruda rodu Ballestremów z 1890 r. Po wojnie majątek przeszedł na własność Skarbu Państwa i został zmieniony w PGR (Państwowe Gospodarstwo Rolne). Po zamknięciu PGR-ów w Polsce, folwark pozostawiony sam sobie popadał w coraz większą ruinę. Po zakończeniu działalności gospodarstwa, nieruchomość została przekazana Fundacji, która po wykonaniu remontu doprowadziła do otwarcia muzeum w czerwcu 2010 roku. Na przedmiotowym terenie nadal występują problemy, głównie o charakterze środowiskowym i przestrzenno-funkcyjnym.</p>	<p>Odnowa i wykreowanie we współpracy z środowiskami lidorskimi funkcji kulturalnych w oparciu o walory dawnego folwarku wraz z Muzeum PRL. Na przedmiotowym terenie możliwe jest stworzenie lokalnego centrum oferującego zróżnicowane formy wypoczynku, oraz zaplecza do prowadzenia szkoleń i konferencji. Adaptacja i wykorzystanie uratowanego przed ruiną XIX-wiecznego folwarku do promocji kultury i wypoczynku. Zrealizowane działania przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art.9 ust.1 ustawy o rewitalizacji.</p>

Łącznie zdegradowane tereny niezamieszkałe obejmują powierzchnię 2,8 km², co stanowi 3,6% powierzchni miasta.

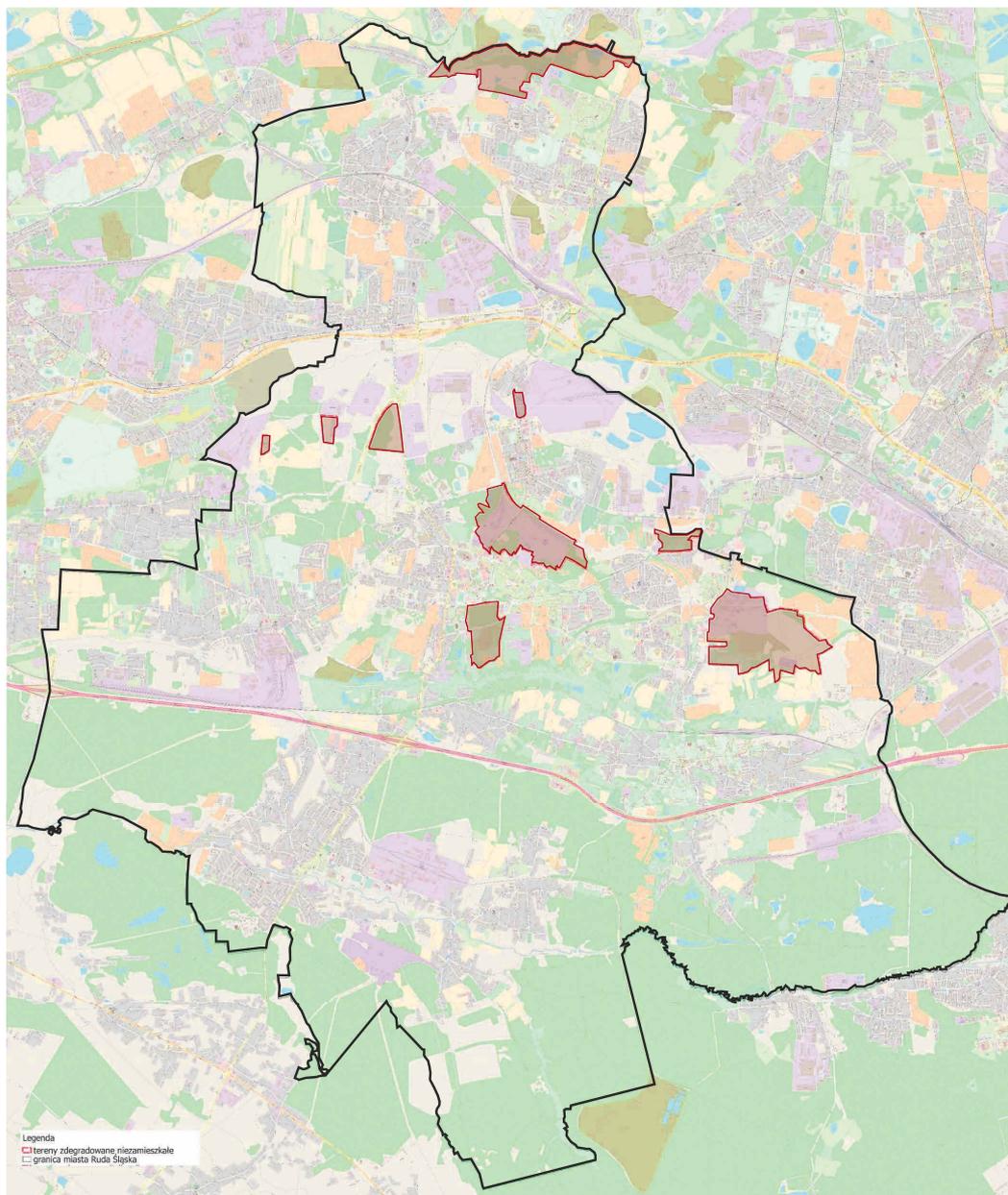
Z uwagi na dużą ilość terenów zdegradowanych i niezamieszkałych, znajdujących się na terenie miasta oraz ograniczenia jakie nakłada na dokument ustawa o rewitalizacji, wytypowano tylko te obszary niezamieszkałe, wobec których planowane są lub trwają działania zmierzające do poprawy nie tylko stanu technicznego obiektów tam usytuowanych. W każdej z tych lokalizacji prowadzone będą działania, realizowane programy, które w pierwszej kolejności będą miały na celu włączenie społeczności lokalnej, w szczególności zaangażowanie mieszkańców z obszarów rewitalizacji. Niemal wszystkie obiekty położone są w odległości mniejszej niż 1 km od zamieszkałych obszarów rewitalizacji, co nie powinno stanowić większej bariery w dostępności tych usług dla społeczności.

Duża część z tych przestrzeni znajduje się niemal w centrum miasta lub lokalnych centrach dzielnicowych i często są to jedyne obiekty, tereny na których mogą być prowadzone przez miasto działania o charakterze społecznym, wyłączeniowym, aktywizacyjnym, zawodowym. Również sama

wartość historyczna i znaczenie dla miasta i mieszkańców miała duże znaczenie przy wyborze tych lokalizacji do programu. O wyborze zdecydowały ponadto konsultacje społeczne, ankiety, rozmowy z mieszkańcami, spacerzy badawcze, a także już prowadzone działania w tych przestrzeniach. Trzeba nadmienić, że specyfika Miasta Ruda Śląska jest taka, iż niemal na każdym kroku stykamy się w obrębie obszarów rewitalizacji z dziedzictwem poprzemysłowym, które nie powinno pozostać nam obojętne, a same przestrzenie są niemal od zawsze nierozzerwalnie związane z dzielnicami, mieszkańcami, stanowią część ich życia.

Tereny zdegradowane niezamieszkałe

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 10. 1. Ustawy o rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Przy czym obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby mieszkańców gminy. Zdecydowano się na zmniejszenie obszaru rewitalizacji w stosunku do obszaru

zdegradowanego, uwzględniając koncentrację zdiagnozowanych problemów, a także istotne znaczenie poszczególnych terenów dla rozwoju lokalnego.

Przy ustalaniu granic obszaru rewitalizacji kluczowym ograniczeniem był limit dotyczący maksymalnej liczby mieszkańców. Obszar zdegradowany zamieszkuje aż 77,6% ludności miasta. Z tego względu konieczne było znaczne zmniejszenie zasięgu obszaru rewitalizacji.

O kształcie obszaru rewitalizacji decydowali przedstawiciele Komitetu ds. Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska powołanego w celu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030⁴, a także interesariusze procesu rewitalizacji w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych.

W procesie wyboru obszaru rewitalizacji spośród podobszarów zdegradowanych kierowano się następującymi kryteriami:

- koncentracji, natężenia zdiagnozowanych problemów w odniesieniu do liczby mieszkańców,
- lokalizacją terenów, na których planowane są działania rewitalizacyjne, zarówno w LPR, jak i nowe projekty,
- lokalizacją terenów mających istotne znaczenie dla rozwoju miasta (istotność danego obszaru wynika z gminnych dokumentów strategicznych),
- zagospodarowaniem terenu - powinien to być obszar zamieszkały, czyli zabudowy mieszkalnej wraz z terenami uzupełniającymi (powiązane bezpośrednio z funkcją mieszkaniową) w postaci: towarzyszącej budynkom mieszkalnym infrastruktury usługowo-handlowej, dróg, innych ciągów komunikacyjnych (pieszych, rowerowych), osiedlowych terenów rekreacyjnych i terenów zieleni niestanowiących odrębnych, dużych kompleksów, torowisk tramwajowych, parkingów osiedlowych, a także niewielkich obiektów infrastruktury technicznej np. przepompowni, czy stacji transformatorowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, jako obszar rewitalizacji wskazano tereny cechujące się z jednej strony degradacją w analizowanych sferach, z drugiej wyróżniające się istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego miasta (ważne centra historyczne, pełniące funkcje administracyjne i usługowe na rzecz lokalnej społeczności, posiadające duży potencjał dla prowadzenia efektywnej rewitalizacji), a także tereny przemysłowe istotne dla rozwoju lokalnego i ważne dla mieszkańców. Przy wyznaczaniu granic obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę granice nawiązujące do realnie istniejących układów urbanistycznych i poprowadzono je zgodnie z granicami działek ewidencyjnych.

Ze względu na duży zasięg przestrzenny podobszarów zdegradowanych (tereny położone w pewnej odległości od siebie, niegraniczące ze sobą) oraz istniejący w mieście (silnie zakorzeniony w świadomości mieszkańców) podział na dzielnice, wytypowano 12 podobszarów rewitalizacji. W każdym z podobszarów rewitalizacji Miasto zamierza prowadzić działania rewitalizacyjne, zarówno projekty dotyczące wyłącznie pojedynczych podobszarów, jak i powiązane ze sobą przedsięwzięcia realizowane na kilku lub wszystkich podobszarach.

⁴ Zarządzeniem nr SP.0050.1.74.2016 Prezydenta Miasta Ruda Śląska z dnia 25 listopada 2016 r.

W granicach obszaru rewitalizacji mieszka 36 764 osób, na powierzchni 8,87 km². Tak wyznaczony obszar obejmuje 11,4 % powierzchni miasta i zamieszkały jest przez 27,7 % mieszkańców miasta⁵

Wskazany obszar rewitalizacji stanowi kontynuację działań miasta w kontekście zdiagnozowanej sytuacji kryzysowej i kierunków interwencji w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do 2030 roku”.

Ostateczny kształt oraz przyjęte nazewnictwo obszarów, które znalazły się w programie:

Obszar zdegradowany:

- A - Ruda, Orzegów, Goduła
- B - Chebzie, osiedle Kaufhaus
- C - Nowy Bytom
- D - Wirek, Czarny Las
- E - Bielszowice
- F - Bykowina, część pn. Kochłowic
- G - Kochłowice
- H - Halemba

Obszar rewitalizacji (podobszary):

- 1 - Ruda
- 2 - Orzegów
- 3 - Goduła
- 4 - Kolonia Carl Emanuel
- 5 - Chebzie/Kaufhaus
- 6 - Teren przy 1 Maja
- 7 - Szyb Mikołaj
- 8 - Muzeum PRL
- 9 - Wirek/Czarny Las
- 10 - Bykowina/Kochłowice
- 11 - Nowy Bytom
- 12 - Tereny KWK Pokój

Tereny niezamieszkałe:

- I - Tereny KWK Pokój
- II - Tereny KWK Polska-Wirek
- III - Teren przy ul. 1 Maja
- IV - Szyb Mikołaj

⁵ Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Zestawienie problemów, potencjałów i potrzeb w poszczególnych podobszarach rewitalizacji.

PODOBSZAR REWITALIZACJI	PROBLEMY	POTENCJAŁY	POTRZEBY
Ruda	<p>postępujący proces starzenia się mieszkańców;</p> <p>wysokie natężenie patologii społecznych; uzależnienia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego;</p> <p>utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia;</p> <p>niski poziom bezpieczeństwa;</p> <p>brak terenów z ofertą dla rodzin, placów zabaw, miejsc rekreacji i wypoczynku;</p> <p>zły stan techniczny wielu budynków mieszkalnych;</p> <p>nieatrakcyjne przestrzenie publiczne;</p>	<p>duża liczba parków i zieleńców, w tym wymagające rewitalizacji i kreacji nowej oferty spędzania wolnego czasu;</p> <p>niezagospodarowana dolina Achteлика;</p> <p>oferta instytucji kultury, w tym 2 filii biblioteki, Młodzieżowego Domu Kultury, Muzeum Miejskiego;</p> <p>ruiny pałacu Ballestremów, jak również ruiny domu Karola Goduli;</p> <p>obiekty sportowe przy ul. Sosinki;</p> <p>zabytkowe osiedle Kuźnica Rudzka „Rudahammer”, zabytkowa kolonia robotnicza usytuowana w obrębie ulic Wolności, Kościelnej, Staszica i Wieniawskiego</p>	<p>aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców;</p> <p>zwiększenie atrakcyjności i jakości zagospodarowania terenów zieleni urządzonej oraz dostępności do terenów zieleni w innych dzielnicach;</p> <p>rewitalizacja i nowe zagospodarowanie ruin pałacu Ballestremów, domu Karola Goduli oraz otaczającego terenu;</p> <p>ożywienie centralnej części dzielnicy i przekształcenie w atrakcyjną przestrzeń publiczną integrującą mieszkańców w różnym wieku;</p>
Orzegów	<p>duża liczba beneficjentów pomocy społecznej;</p> <p>utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia;</p> <p>zdegradowane tereny przemysłowe byłej koksowni Orzegów;</p>	<p>Burloch Arena i Park Młodzieży;</p> <p>Centrum Inicjatyw Społecznych „Stary Orzegów” Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej;</p> <p>aktywne grupy społeczne np. Towarzystwo Mitośników Orzegowa;</p> <p>dolina rzeki Bytomki;</p>	<p>aktywizacja społeczno-zawodowa i integracja mieszkańców;</p> <p>rozszerzenie oferty istniejącego ośrodka sportowo-rekreatywnego;</p> <p>rekultywacja i udostępnienie mieszkańcom terenów po koksowni Orzegów;</p> <p>poprawa bezpieczeństwa;</p>
Godula	<p>niska efektywność energetyczna budynków zabytkowego osiedla robotniczego znanego jako osiedle Godulskie; Osiedle Nowaka, Osiedle Tiatowskiego;</p>	<p>zabytkowe osiedle robotnicze „Godulskie” i kolonia robotnicza przy ul. Imieli i Rencistów;</p> <p>Filia biblioteki;</p>	<p>utworzenie przestrzeni publicznej sprzyjającej integracji społecznej;</p>

	niefunkcjonalna przestrzeń pl. Niepodległości;		modernizacja energetyczna budynków;
Kolonia Carl Emanuel	postępujący proces starzenia się mieszkańców; zły stan techniczny budynków;	wysokie walory architektoniczne zabytkowego osiedla robotniczego „Carl Emanuel”;	poprawa stanu technicznego i odtworzenie walorów estetycznych zabudowań oraz ich otoczenia, w tym poprawa funkcjonalności dla osób starszych;
Chebzie / Kaufhaus	duża liczba beneficjentów pomocy społecznej; utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia; zdegradowane i poddane procesowi dekompozycji centra zabytkowych osiedli; zły stan techniczny budynków mieszkalnych;	zabytkowe osiedla robotnicze: Kaufhaus, Szafranka („Morgenroth”), zabytkowe budynki mieszkalne przy ul. Pawła; zabytkowy budynek dworca kolejowego;	modernizacja i remont budynków mieszkalnych; nowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym centralnych terenów zabytkowych osiedli; aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców;
Teren przy 1 Maja	teren niezagospodarowany, nieużytkowany;	lokalizacja u zbiegu ulicy 1 Maja i trasy N-S; teren niezabudowany;	utworzenie funkcjonalnych przestrzeni rekreacji i wypoczynku;
Szyb Mikołaj	obiekt zagrożony dewastacją i zdegradowaniem;	wysoka wartość historyczna zabytkowego zespołu zabudowań Szybu Mikołaj - najstarszy ośrodek wydobywczy na Górnym Śląsku;	zabezpieczenie i zagospodarowanie obiektu pod nowe funkcje usługowe, kulturalno-rozrywkowe oraz muzealne; podniesienie walorów funkcjonalnych i estetycznych obiektu;
Muzeum PRL	brak ogrzewania budynków; brak miejsca na prowadzenie szkoleń, edukacji i rozbudowy ekspozycji;	zabytkowy charakter XIX wiecznego folwarku Dwór Nowa Ruda; rosnące zainteresowanie zwiedzających;	adaptacja i wykorzystanie zabytkowego XIX-wiecznego folwarku do promocji kultury i wypoczynku oraz do

	brak bazy noclegowej;		prowadzenia szkoleń i konferencji;
Wirek / Czarny Las	brak parków, niewielka ilość terenów zieleni urządzonej; spadek liczby mieszkańców; niski poziom bezpieczeństwa; zdegradowane i poddane procesowi dekompozycji centrum dzielnicowe; obecność dużej ilości terenów przemysłowych (hałd, zwałowisk); zły stan techniczny zabytkowego osiedla Werdon; niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych;	oferta instytucji kultury, w tym biblioteki, kina; dostępność niezagospodarowanych terenów przemysłowych; ulica handlowo-usługowa oraz tereny targowe z tradycjami; zrewitalizowane osiedle Ficusus (Kubiny); dziedzictwo przemysłowe np. Szyb Andrzej;	rekultywacja terenów zdegradowanych, poprzez nadanie nowych funkcji miastotwórczych; adaptacja obiektów zabytkowych m.in. na cele kulturalne; modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych; aktywizacja społeczna i zawodowa oraz integracja mieszkańców; poprawa bezpieczeństwa;
Bykowina / Kochłowice	niewielka ilość terenów zieleni urządzonej; spadek liczby mieszkańców; zdegradowane i poddane procesowi dekompozycji centrum dzielnicowe; niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych; duża powierzchnia terenów przemysłowych;	aktywna działalność Centrum Inicjatyw Społecznych Stara Bykowina Miejskiej Biblioteki Publicznej;	modernizacja budynków mieszkalnych; działania miękkie adresowane do osób wykluczonych społecznie i zawodowo; poprawa jakości przestrzeni publicznej; zagospodarowanie terenu przemysłowego na nowe funkcje;
Nowy Bytom	duża liczba beneficjentów pomocy społecznej; niski poziom bezpieczeństwa; zły stan techniczny budynków, w tym obiektów zabytkowych;	szeroka oferta kulturalna biblioteki, Miejskiego Centrum Kultury, niezależnego kina studyjnego; centrum administracyjne miasta - siedziba Urzędu Miasta; obiekty zabytkowe, np. wieża ciśnień, czy zespół	zwiększenie aktywności kulturalnej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, marginalizacją; poprawa warunków funkcjonowania obiektu Miejskiego

	zaniedbane tereny zieleni; postępujący proces starzenia się mieszkańców;	zabudowy ul. Parkowa, kolonia robotnicza „Neubau”; letni basen kąpielowy;	Ośrodka Pomocy Społecznej; modernizacja budynków mieszkalnych i zabytkowych; działania integrujące mieszkańców w różnym wieku oraz aktywizowanie osób starszych; rozszerzenie oferty basenu letniego;
Tereny po KWK „Pokój”	zdegradowane tereny przemysłowe	strategiczna lokalizacja w centrum miasta, pomiędzy dzielnicami Wirek i Nowy Bytom	nadanie nowych funkcji terenom przemysłowym.

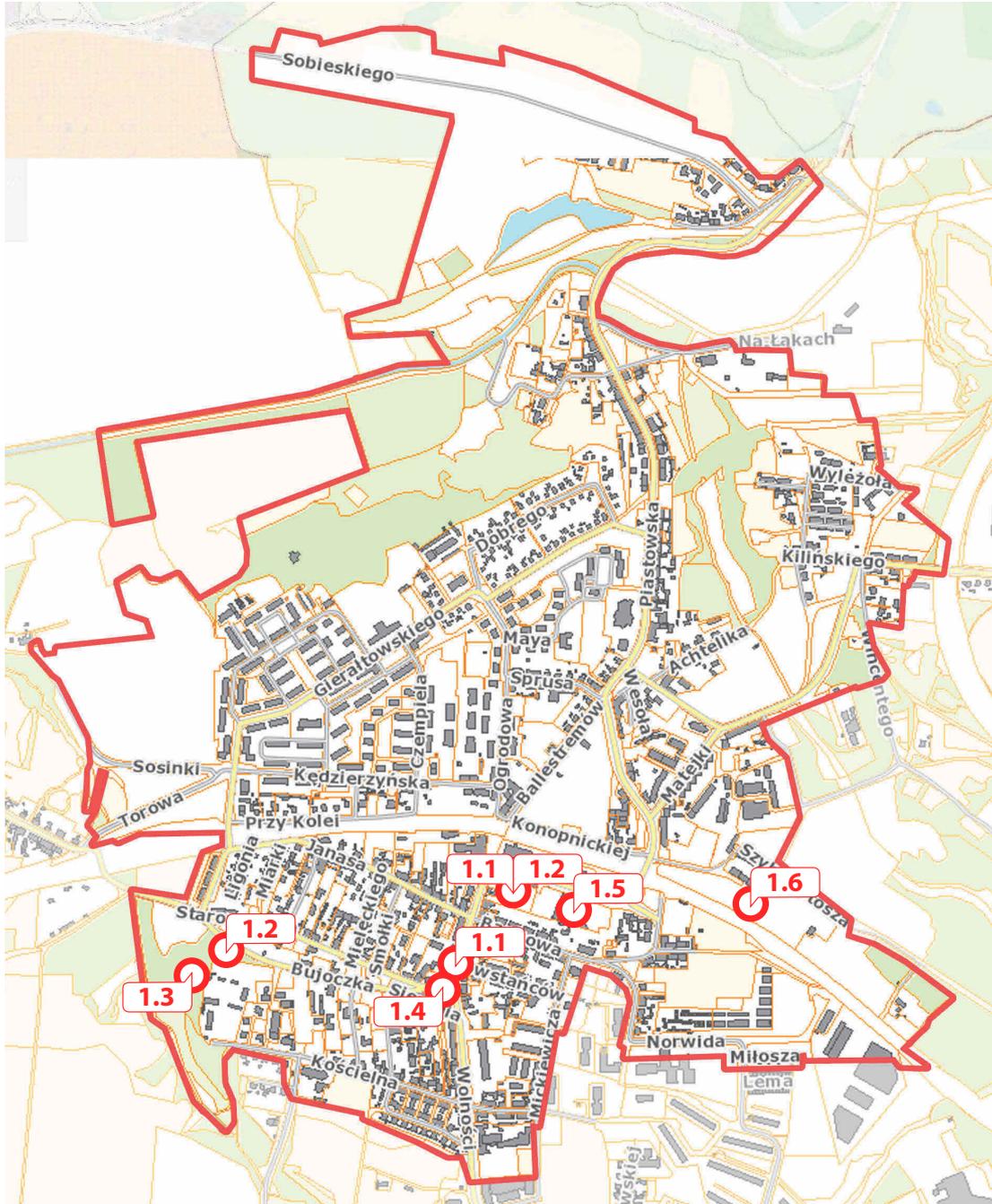

Lista projektów zawartych w Programie

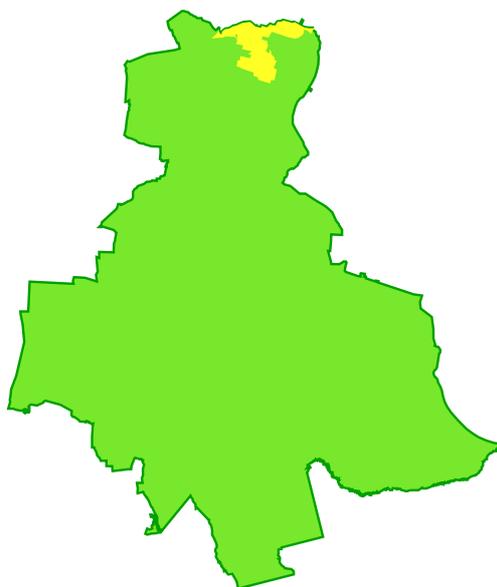
Podobszar rewitalizacji Ruda

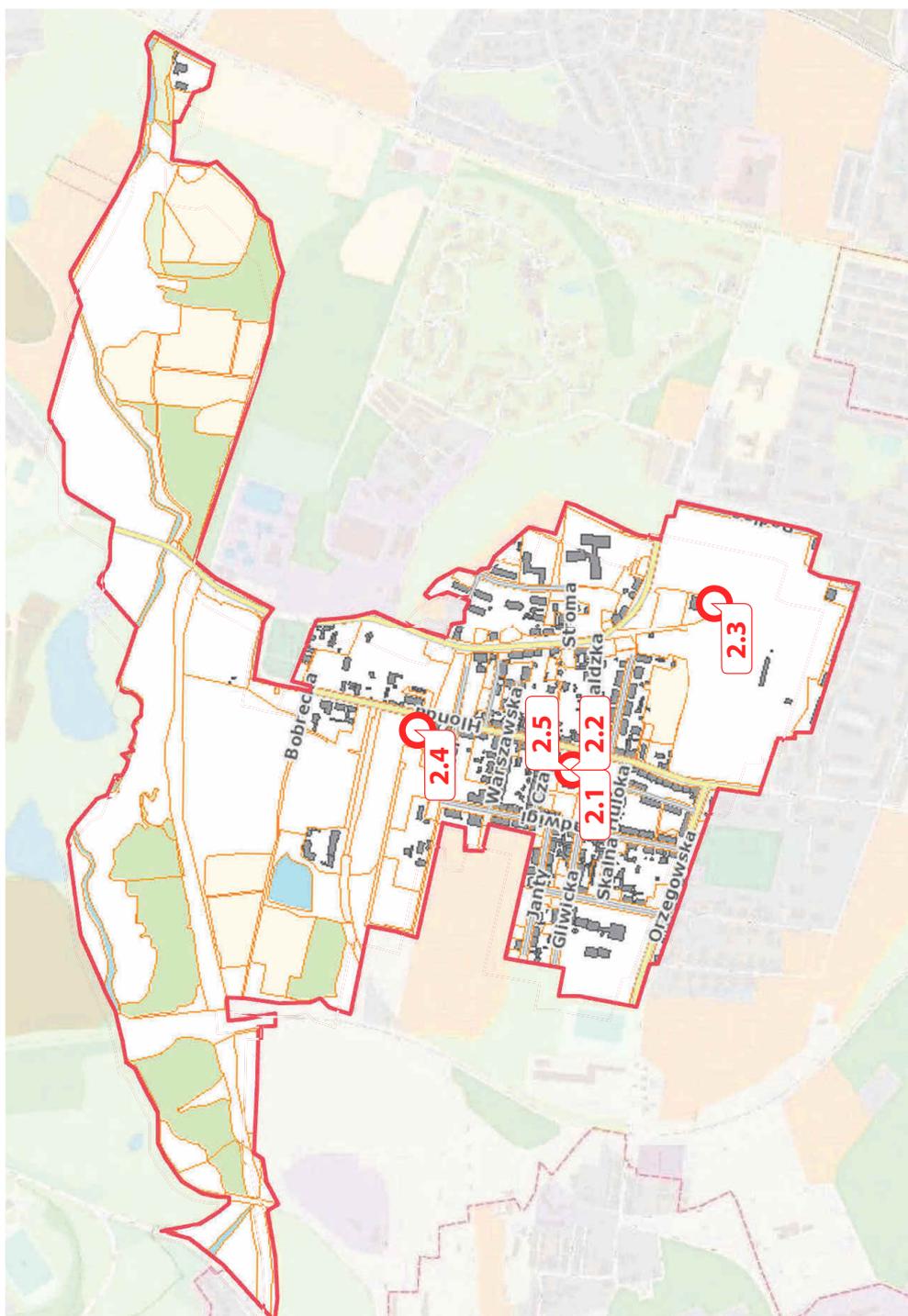
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.1.1	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Rudy
P.1.2	Odbudowa Domu Karola Goduli jako kultowego miejsca śląskiego biznesu
P.1.3	Zabezpieczenie ruin zamku w Rudzie wraz z adaptacją piwnic na cele społeczne, edukacyjne i kulturalne wraz z małą gastronomią
P.1.4	Rewitalizacja historycznej części dzielnicy Ruda
P.1.5	Adaptacja zabytkowego budynku byłej fabryki margaryny na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze
P.1.6	Modernizacja i adaptacja Szybu Franciszek
	Projekty uzupełniające
U.1.1	Renowacja placu Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury
U.1.2	Nasz Plac - miejsce integracji mieszkańców
U.1.3	Modernizacja zabytkowego osiedla w rejonie osiedla ul. Staszica, Kościelnej, Wolności, Wieniawskiego
U.1.4	Kompleksowa ochrona obszaru cennego przyrodniczo zlokalizowanego w rejonie Rowu Rudzkiego II oraz ul. Bujoczka w Rudzie Śląskiej wraz z prowadzeniem kampanii informacyjno-edukacyjnych
U.1.5	Przyjazny Skwer - miejsce integracji mieszkańców
U.1.6	Modernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Ruda
U.1.7	Adaptacja pomieszczeń po byłym komisariacie policji na potrzeby nowej wystawy stałej Muzeum Miejskiego im. Maksymiliana Chroboka

Podobszar rewitalizacji Orzegów

Numer projektu	Projekty podstawowe
P.2.1	Rewitalizacja historycznego centrum Orzegowa
P.2.2	Aktywizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Orzegowa
P.2.3	Przebudowa i modernizacja ośrodka sportowo-rekreacyjnego w Rudzie Śląskiej w dzielnicy Orzegów
P.2.4	Rekultywacja i remediacja terenów dawnej koksowni Orzegów
P.2.5	Rewitalizacja społeczna historycznego centrum Orzegowa
	Projekty uzupełniające
U.2.1	Mikroświat Orzegów - spacer historyczny
U.2.2	Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych mieszkańców w rejonie ul. Orzegowskiej i włączenie ich w życie społeczne Orzegowa

Podobszar rewitalizacji Godula

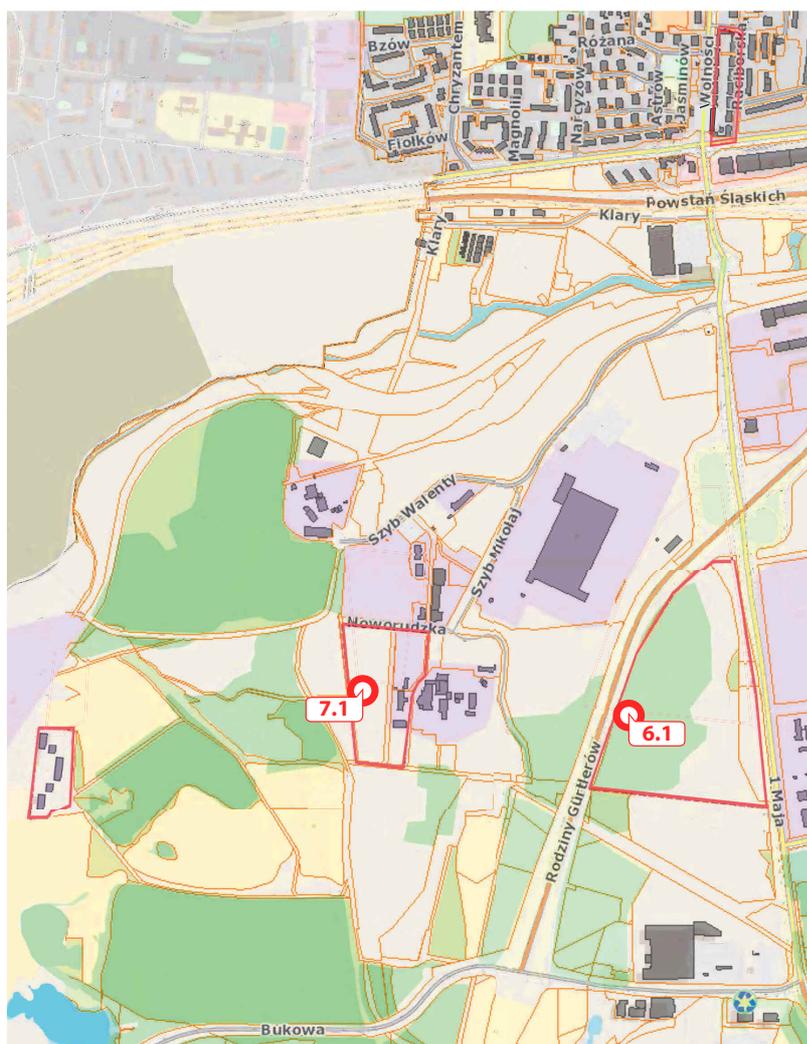
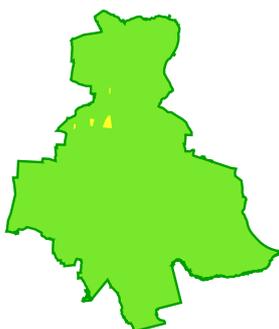

Numer projektu	Projekty podstawowe
P.3.1	Przebudowa Placu Niepodległości
P.3.2	Rewitalizacja historycznej części dzielnicy Godula
	Projekty uzupełniające
U.3.1	Zmniejszenie niskiej emisji dla budynków ul. Goduli, Nowaka, Kolbe, Tiałowskiego, Czereśniowej
U.3.2	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Goduli

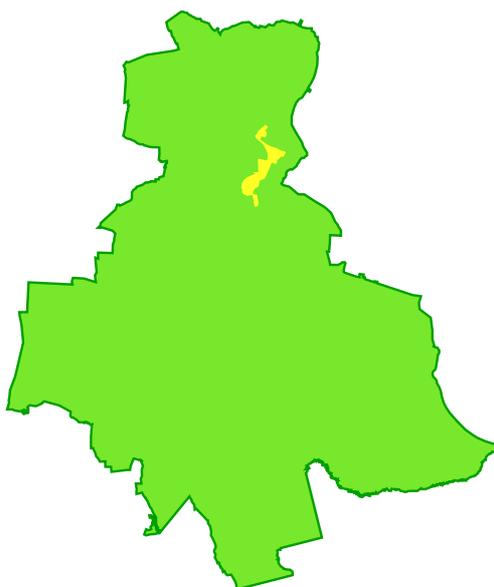

Projekty punktowe

Numer projektu	Projekty podstawowe
	Podobszar rewitalizacji Teren przy ul. 1 Maja
P.6.1	Strefa przemysłu czasu wolnego
	Podobszar rewitalizacji Szyb Mikołaj
P.7.1	Rewaloryzacja i adaptacja Szybu Mikołaj przy ul. Szyb Walenty w Rudzie Śląskiej
	Projekty uzupełniające
	Podobszar rewitalizacji Muzeum PRL
U.8.1	Folwark Dwór Nowa Ruda - Muzeum PRL-u
	Podobszar rewitalizacji Kolonia Carl Emanuel
U.4.1	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowego osiedla w rejonie osiedla ul. Wolności - Raciborska

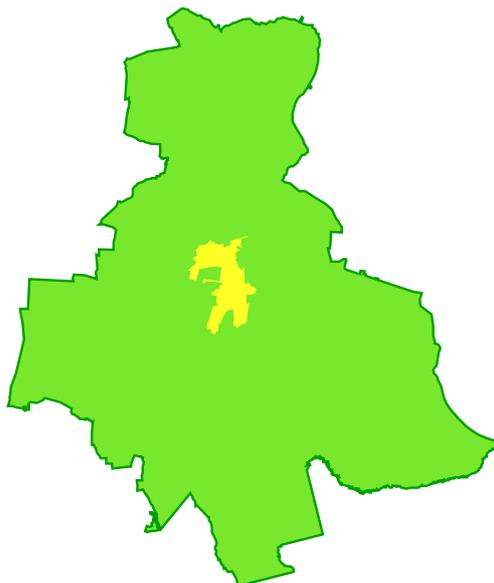
Podobszar rewitalizacji Chebzie/Kaufhaus

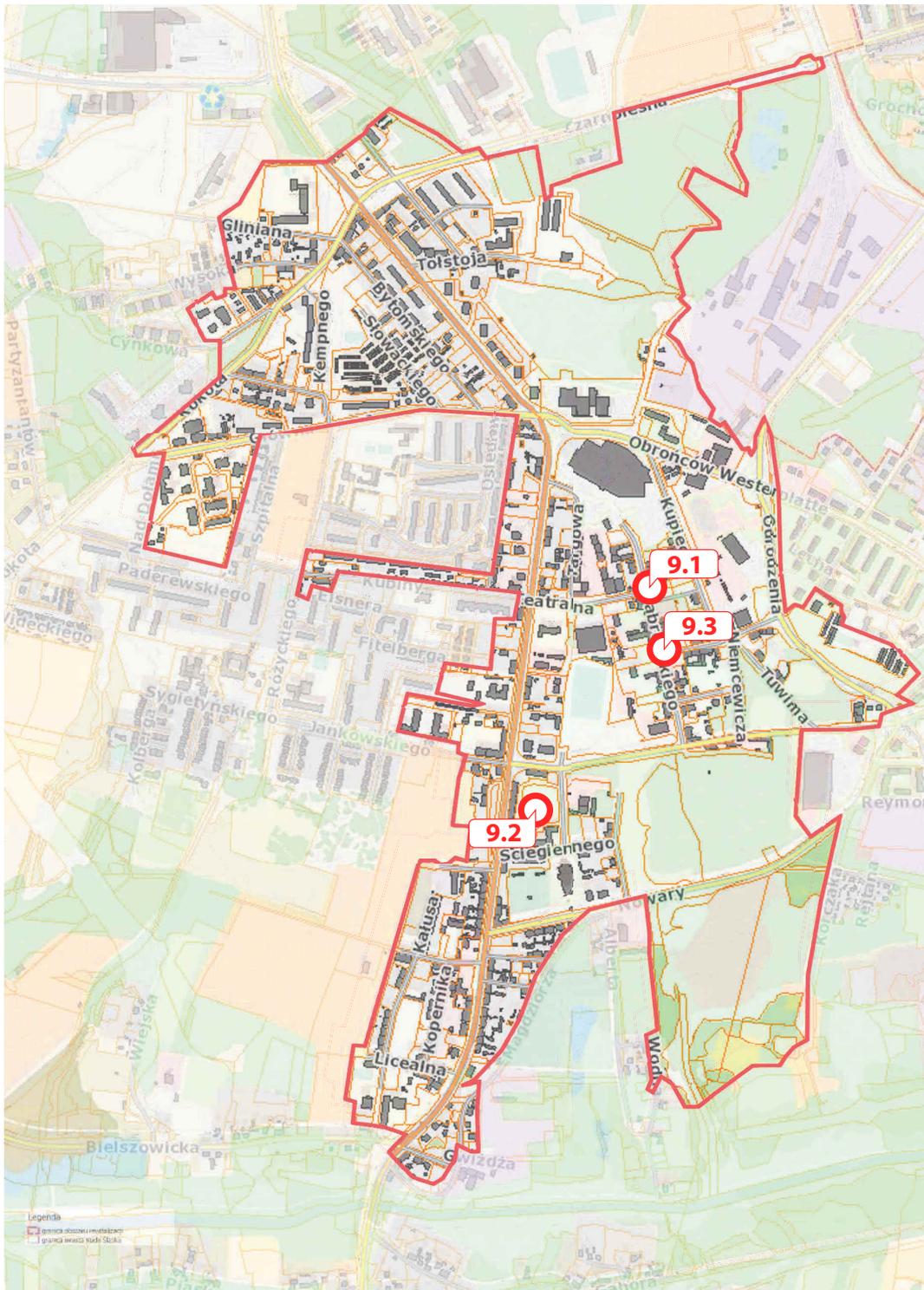
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.5.1	Rewitalizacja infrastrukturalna osiedla Kaufhaus
P.5.2	„Stacja Biblioteka” - rewitalizacja zabytkowego budynku dworca kolejowego w Rudzie Śląskiej
P.5.3	Pociąg do książek - działania promujące otwarcie „Stacji Biblioteka”
P.5.4	Aktywizacja społeczna Osiedla Kaufhaus - zmiana wizerunku i rozwój społeczności lokalnej
P.5.5	CIS - Centrum Integracji Społecznej
P.5.6	Zaczarowane podwórko
	Projekty uzupełniające
U.5.1	Budowa węzła przesiadkowego oraz przebudowa przystanków zintegrowanych z różnymi rodzajami systemów transportowych na terenie miasta Ruda Śląska
U.5.2	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowego osiedla w rejonie ul. Pawła
U.5.3	Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowego osiedla w rejonie osiedla ul. Szafranka, Nowobytomskiej, Styczyńskiego
U.5.4	Termomodernizacja budynków mieszkalnych poprzez wykonanie indywidualnych kotłowni gazowych, zastosowanie odnawialnych źródeł energii oraz docieplenie ścian zewnętrznych
U.5.5	Rewitalizacja historycznej części dzielnicy Chebzie
U.5.6	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Chebzia i osiedla Kaufhaus

Podobszar rewitalizacji Wirek/Czarny Las

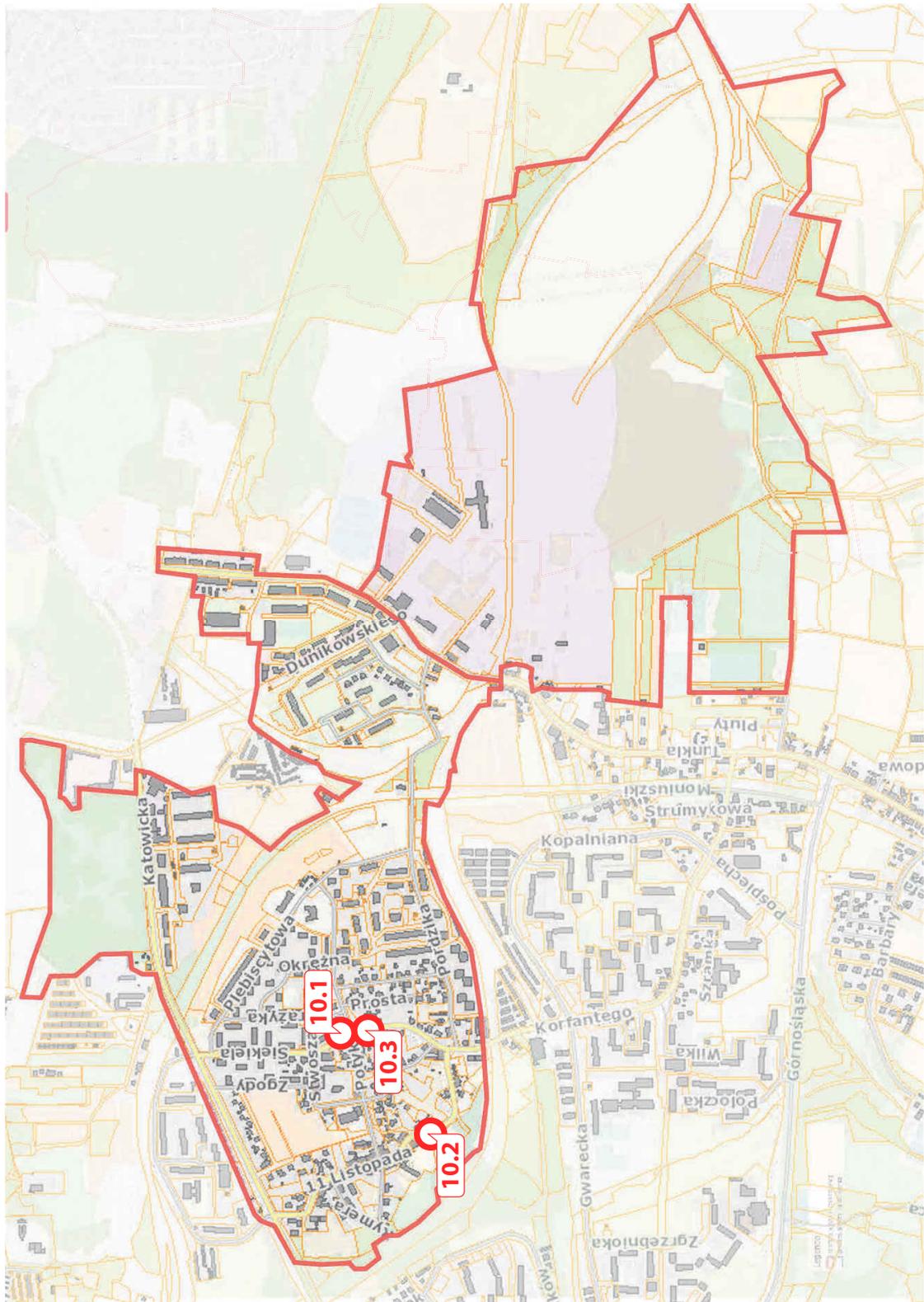
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.9.1	Rewitalizacja historycznego centrum dzielnicy Wirek
P.9.2	Osiedle Werdon - rewitalizacja społeczna, zawodowa i infrastrukturalna
P.9.3	Program profilaktyczny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej w Wirku
	Projekty uzupełniające
U.9.1	Rewaloryzacja i adaptacja Szybu Andrzej
U.9.2	Zabudowa mieszkalno-usługowa w Rudzie Śląskiej w Wirku przy ul. Dąbrowskiego 15
U.9.3	Termomodernizacja budynków mieszkalnych poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz docieplenie ścian zewnętrznych
U.9.4	Biblioteka Ficinus - promocja miejsca
U.9.5	Modernizacja i renowacja zabytkowego budynku kolonii robotniczej Ficinus w Rudzie Śląskiej
U.9.6	Modernizacja budynków mieszkalnych w dzielnicy Wirek
U.9.7	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Wirek, Czarny Las

Podobszar rewitalizacji Bykowina/Kochłowice

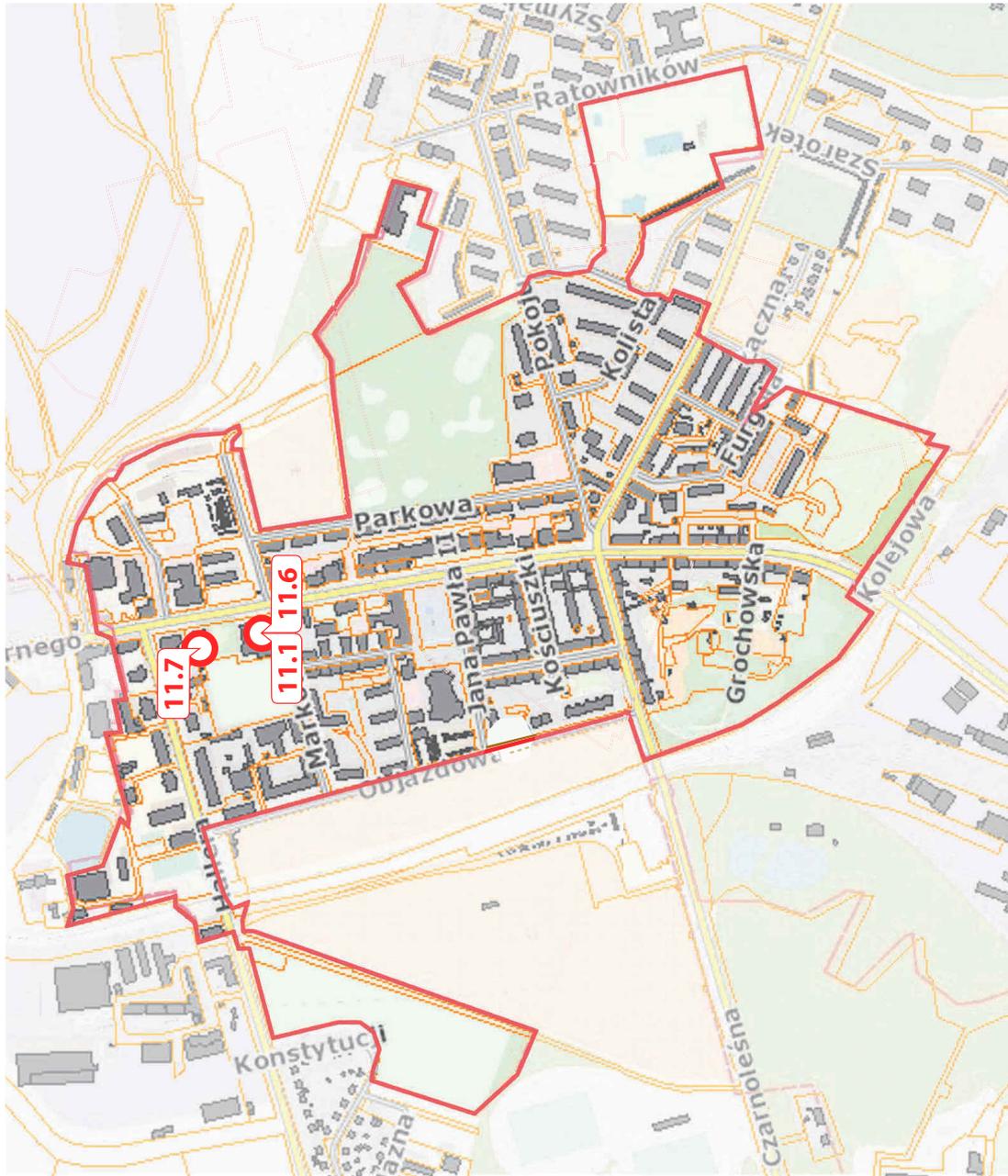
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.10.1	Aktywizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Bykowiny
P.10.2	Program profilaktyczny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej w Bykowinie
P.10.3	Rewitalizacja historycznej części dzielnicy Bykowina wraz z częścią Kochłowic
	Projekty uzupełniające
U.10.1	Zagospodarowanie obszaru po KWK „Nowy Wirek” i górnej części osiedla Nowa Bykowina
U.10.2	Zmniejszenie niskiej emisji dla budynków ul. Siekiela, Wita Stwosza, Okrężnej, Potyki, Plebiscytowej, Szewczyka, Pordzika
U.10.3	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Bykowiny i Kochłowic

Podobszar rewitalizacji Nowy Bytom

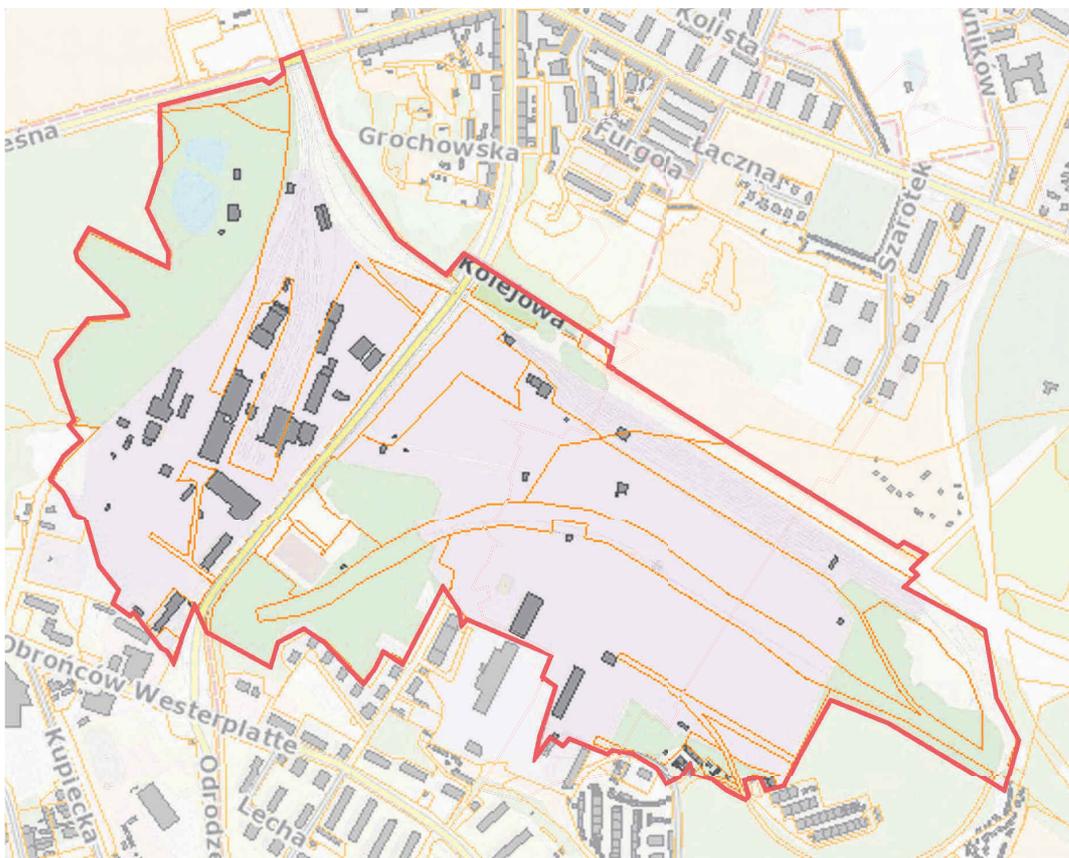
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.11.1	Rudzki FabLab - Miejski Warsztat Otwarty
P.11.2	„Generacje II”
P.11.3	„Kultura Otwarta”
P.11.4	„Ogród Śniadaniowy Miejskiego Centrum Kultury 2018”
P.11.5	„Seniorzy dla seniorów”
P.11.6	„Artystyczny Happening”
P.11.7	Remont i adaptacja budynku Willi Florianka przy ul. Niedurnego 73 w zabytkowej części Nowego Bytomia
	Projekty uzupełniające
U.11.1	Nadanie nowych funkcji przestrzeni w rejonie Miejskiego Centrum Kultury w Rudzie Śląskiej - Nowym Bytomiu
U.11.2	Modernizacja obiektu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Markowej 20 poprzez dobudowę szybu windowego wraz z wejściem do budynku oraz termomodernizacja obiektu
U.11.3	Renowacja Kościoła pw. św. Pawła wraz z wieżą widokową
U.11.4	Modernizacja letniego basenu kąpielowego przy ul. Ratowników 2 - II etap rozbudowy basenu
U.11.5	Modernizacja budynków wspólnot mieszkaniowych na terenie miasta Ruda Śląska
U.11.6	Modernizacja Wielkiego Pieca Hutniczego „A”
U.11.7	Remont i adaptacja zabytkowej wieży ciśnień przy ulicy Chorzowskiej 2 na cele kulturalne, społeczne oraz gospodarcze
U.11.8	Modernizacja systemów grzewczych budynków mieszkalnych poprzez podłączenie do sieci ciepłowniczej
U.11.9	Modernizacja budynku przy ul. Niedurnego 75
U.11.10	Rewitalizacja historycznego centrum dzielnicy Nowy Bytom
U.11.11	Rewitalizacja społeczna - poprawa warunków funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej Nowego Bytomia

Podobszar rewitalizacji Tereny po KWK Pokój

Numer projektu	Projekty uzupełniające
U.12.1	Zagospodarowanie terenu Kopalni Węgla Kamiennego „Pokój”

Projekty dotyczące kilku lub wszystkich podobszarów rewitalizacji

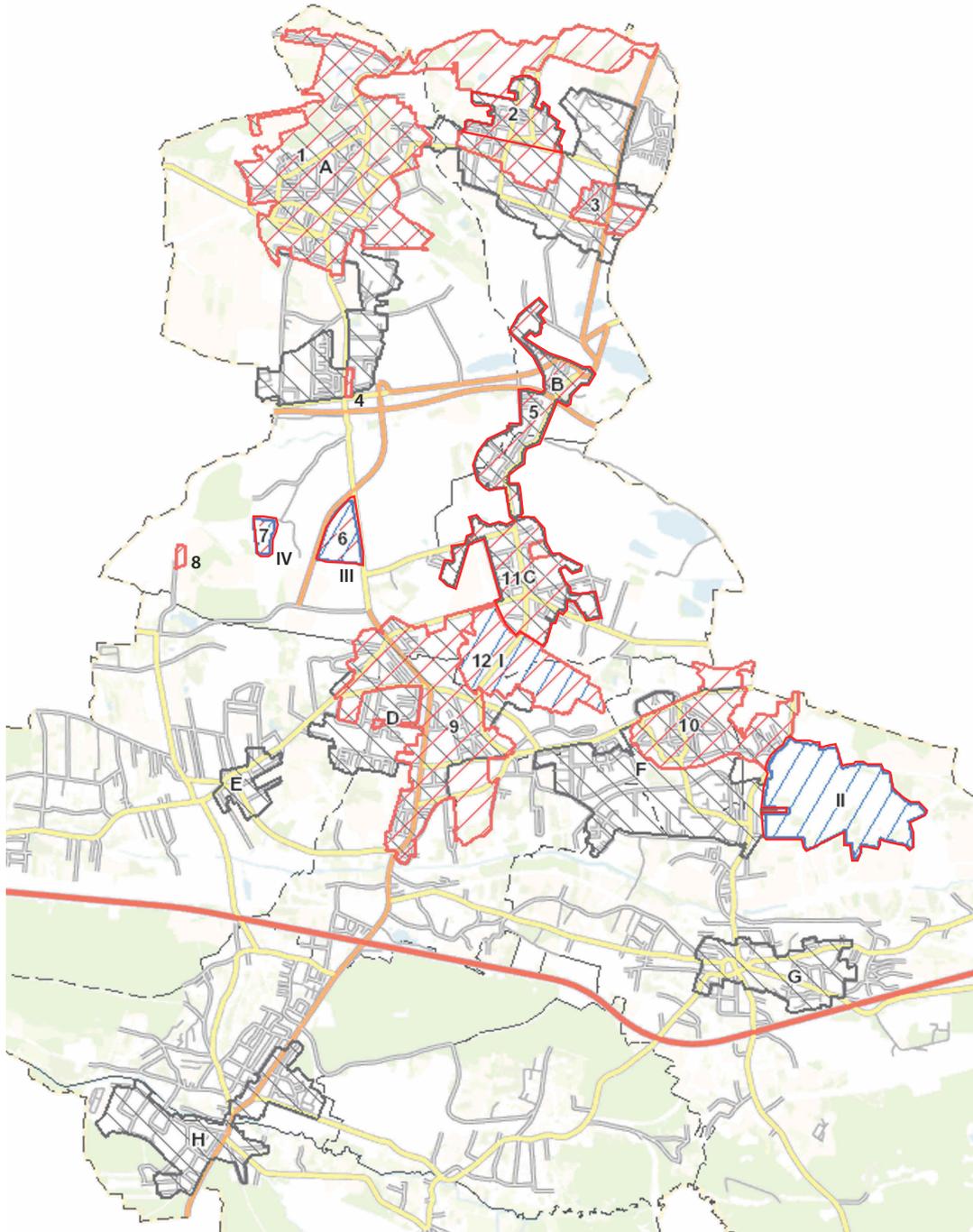
Numer projektu	Projekty podstawowe
P.13.1	Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych w Rudzie Śląskiej
P.13.2	Przebudowa i nowe zagospodarowanie wybranych podwórek i skwerów na terenie miasta Ruda Śląska metodą partycypacyjną
P.13.3	Ruda Śląska dla rodzin
P.13.4	Poprawa warunków funkcjonowania społeczności lokalnych Rudy, Orzegowa i Goduli
P.13.5	Ruda Śląska dla społeczności lokalnych
P.13.6	Projekt praca. Obszar rewitalizacji - obszarem nowych możliwości
P.13.7	Wsparcie osób bezrobotnych w trwałym zaistnieniu na rynku pracy (I)
P.13.8	Wsparcie osób bezrobotnych w trwałym zaistnieniu na rynku pracy (II)
P.13.9	Wsparcie osób bezrobotnych w trwałym zaistnieniu na rynku pracy (III)
P.13.10	Dotacja na start w biznesie
P.13.11	Spotkania, spacer historyczne, wydarzenia integracyjne, prelekcje w obszarach rewitalizacji
P.13.12	Szlaki wielkich rodów przemysłowych i ważnych miejsc historycznych
P.13.13	Trakt Rudzki 1 - rozwój zielonych przestrzeni miasta Ruda Śląska
P.13.14	Trakt Rudzki 2 - rozwój zielonych przestrzeni miasta Ruda Śląska
P.13.15	Rozwój szansą na sukces mieszkańców miasta Ruda Śląska
P.13.16	Ruda Śląska stawia na podwórka - integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa społeczności lokalnych - etap 1
P.13.17	Ruda Śląska stawia na podwórka - integracja i aktywizacja społeczno-zawodowa społeczności lokalnych - etap 2
P.13.18	Kurs na zmianę
P.13.19	Firma z Rudą. Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych Rudy Śląskiej
P.13.20	Moje małe zmiany w kierunku pracy
Projekty uzupełniające	
U.13.1	Modernizacja infrastruktury energetycznej komunalnych budynków mieszkalnych poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
U.13.2	Rozbudowa Śląskiego Inkubatora Przedsiębiorczości o Strefę Aktywności Innowacyjnej, w ramach rewitalizacji gospodarczej miasta Ruda Śląska
U.13.3	Wsparcie wzrostu kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych osób dorosłych na obszarach rewitalizowanych w Rudzie Śląskiej
U.13.4	Termomodernizacja budynków mieszkalnych poprzez docieplenie przegród budowlanych wraz z wykonaniem dla każdego budynku lokalnej instalacji c.o. z kotłem gazowym
U.13.5	Modernizacja budynków mieszkalnych poprzez wykonanie remontu elewacji zabytkowych oraz odbudowa budynku przy ul.1 Maja
U.13.6	Adaptacja lokali mieszkalnych i użytkowych na mieszkania socjalne w Rudzie Śląskiej
U.13.7	Horyzontalny Program Renowacji Podwórek
U.13.8	Zmniejszenie niskiej emisji poprzez termomodernizację budynków mieszkalnych, modernizację obiektów i podniesienie jakości technicznej budynków, odnawialne źródła energii, wymianę źródeł ciepła w podobszarach rewitalizacji

Potencjały i bariery rewitalizacji Rudy Śląskiej - podsumowanie diagnozy, konsultacji społecznych i spacerów badawczych

PROBLEMY	POTENCJALE	POTRZEBY
osiedla i kwartały ulic z wysokim natężeniem patologii społecznych; uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	doświadczenie, wiedza, umiejętności osób pracujących na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	wspieranie rodzin, w szczególności dysfunkcyjnych
postępujący proces starzenia się mieszkańców, wysoka liczba osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	rozwój współpracy pomiędzy władzami miasta, instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi realizującymi misję wsparcia i pomocy osobom starszym i z różnymi rodzajami niepełnosprawności	rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne, opiekuńcze i zagospodarowania czasu wolnego dla seniorów
niechęć do zmiany, postawy roszczeniowe, bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, problemami społecznymi i innymi formami wykluczenia	potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczność lokalne, nagromadzone doświadczenie z już zrealizowanych w przeszłości programów aktywności lokalnej	zachęcenie osób i grup społecznych dotkniętych biernością i wykluczeniem do uczestnictwa w życiu społecznym dzielnicy
międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach dysfunkcyjnych	oferta instytucji kultury, w tym Miejskiego Centrum Kultury, Muzeum Miejskiego, domów kultury, bibliotek, klubów osiedlowych, kin itp.	wspieranie różnych form aktywizacji środowisk i osób w celu odkrywania i wzmacniania ich potencjałów z wykorzystaniem instrumentów animacji kultury i pobudzania do żywego uczestnictwa w kulturze
niski poziom wiedzy mieszkańców w zakresie działalności obywatelskiej i samoorganizacji społecznej	ludzie z inicjatywą, kreatywni młodzi ludzie, społeczne grupy aktywności, aktywność obywatelska znacznej grupy mieszkańców miasta	kształtowanie wiedzy i postaw obywatelskich oraz integracja wokół dziedzictwa kulturowego dzielnic, utworzenie jednostek pomocniczych (Rad Osiedli)
relatywnie niskie wyniki w nauce dzieci i młodzieży, niskie zaangażowanie rodziców w proces edukacyjno-wychowawczy dzieci	szeroka oferta edukacyjna oraz dobrze przygotowana kadra do realizacji zadań edukacyjno-wychowawczych	wprowadzenie działań wspierających w nauce i motywujących dzieci i młodzież oraz stworzenie oferty usług społecznych na terenie obszaru rewitalizacji
brak terenów z ofertą dla rodzin, placów zabaw, miejsc rekreacji	dostępne tereny zieleni urządzonej, w tym parki i skwery, wymagające	zwiększenie atrakcyjności i jakości zagospodarowania

i wypoczynku	rewitalizacji i kreacji nowej oferty spędzania wolnego czasu	terenów zieleni
niska atrakcyjność inwestycyjna terenów spowodowana eksploatacją górnictwem i brakiem udogodnień infrastrukturalnych	tereny przemysłowe do wykorzystania na cele inwestycyjne: strefy usług i przedsiębiorczości	zagospodarowanie zdegradowanych terenów przemysłowych i nadanie im nowych funkcji
skumulowane negatywne skutki eksploatacji górnictwem, produkcji hutniczej i koksowniczej na obszarze miasta	centra dzielnicowe i ulice handlowo-usługowe oraz tereny targowe z tradycjami	ożywienie dawnych ulic handlowych, wykreowanie deptaków
zdegradowane tereny przemysłowe o dużej powierzchni, w tym hałdy generujące zanieczyszczenia w otoczeniu, wymagające rekultywacji i renaturyzacji	udogodnienia tworzone przez instytucje otoczenia biznesu dla powstawania nowych aktywności, wspierania innowacyjności w firmach oraz w zagospodarowywaniu terenów przemysłowych (instytucje otoczenia biznesu)	zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie zdegradowanych obiektów i terenów
niepełne wyposażenie i braki w udogodnieniach infrastrukturalnych osiedli robotniczych	zwarta tradycyjna zabudowa dzielnic umożliwiająca stworzenie reprezentacyjnych ulic i placów	modernizacja starej zabudowy mieszkaniowej, wykorzystanie zabytkowych osiedli patronackich jako potencjalnej wizytówki miasta
silna degradacja środowiska naturalnego, w tym powietrza, gleb i cieków wodnych	liczne tereny zielone, doliny oraz enklawy przyrodnicze niezdeformowane antropogenicznie, w tym dolina rzeki Bytomki	zachowanie i zwiększenie dostępności terenów o wartościach przyrodniczo-krajobrazowych
niski poziom wiedzy o przeszłości dzielnic miasta i zanikanie tożsamości dzielnicowej	postindustrialne dziedzictwo miasta; w tym dziedzictwo rodów Ballestremów, Donnersmarcków, Karola Goduli	zachowanie, udostępnianie, wprowadzenie do życia społecznego oraz ożywianie dziedzictwa kulturowego i postindustrialnego poprzez kreowanie nowych aktywności

Prezentacja obszarów zdegradowanych, rewitalizacji oraz z prawem pierwokupu w Publicznym Systemie Informacji Przestrzennej

Legenda:

- obszar zdegradowany
- obszar rewitalizacji
- obszar z prawem pierwokupu

UCHWAŁA NR PR.0007.77.2018
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
z dnia 24.05.2018r.

w sprawie przyjęcia *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do 2030 roku*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.), art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1023 z późn. zm.)

Rada Miasta Ruda Śląska

§ 1. Postanawia przekształcić *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030* w *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do 2030 roku* o treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr PR.0007.8.2015 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 22 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030* oraz uchwała nr PR.0007.160.2017 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 19.10.2017 r. w sprawie aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030*.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
Krzysztof Kossyca

WIZJA STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI - PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI

Zintegrowane z miastem obszary rozwoju nawiązujące do swoich historycznych funkcji dobre do pracy, zamieszkania i wypoczynku.

CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE ZIDENTYFIKOWANYM POTRZEBOM REWITALIZACYJNYM KIERUNKI DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ELIMINACJĘ LUB OGRANICZENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska zakłada się kontynuację celu generalnego rewitalizacji Rudy Śląskiej, sformułowanego w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do roku 2030 jako:

Podniesienie społecznej, gospodarczej i przestrzennej spójności dzielnic poprzez realizację kompleksowych, komplementarnych i zintegrowanych terytorialnie projektów i działań rewitalizacyjnych.

Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań.

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego obszaru rewitalizacji, zintegrowania wspólnot sąsiedzkich i społeczności lokalnych</p>	<p>K1. [SILNA RODZINA] Wspieranie rodzin, w szczególności dysfunkcyjnych, borykających się z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>K2. [EDUKACJA NA WYSOKIM POZIOMIE] Zapewnienie lepszych wyników w nauce dzieci i młodzieży z obszaru, poprzez wprowadzenie działań wspierających w nauce i motywujących dzieci i młodzież oraz stworzenie oferty usług społecznych na terenie obszaru rewitalizacji.</p> <p>K3. [OTWARCIE NA SIEBIE, OTWARCIE NA ŚWIAT] Zwiększenie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców obszaru rewitalizacji, poprzez zachęcenie osób i grup społecznych dotkniętych biernością i wykluczeniem do uczestnictwa w życiu społecznym dzielnicy, kształtowanie wiedzy i postaw obywatelskich oraz integracja wokół dziedzictwa kulturowego dzielnic.</p> <p>K4. [AKTYWNOŚĆ BEZ OGRANICZEŃ] Tworzenie szans na rozwój osobowy, zatrzymanie i ograniczenie negatywnych skutków starości, niepełnosprawności oraz długotrwałej i ciężkiej choroby.</p> <p>K5. [AKTYWIZACJA ZAWODOWA] Reintegracja zawodowa osób wykluczonych z rynku pracy</p> <p>K6. [REWITALIZACJA POPRZEZ KULTURĘ] Socjalizacja dzieci i młodzieży z rodzin ubogich lub dysfunkcyjnych oraz odkrywanie i rozwijanie ich zainteresowań i talentów. Wysokiej jakości oferta kulturalna oraz oferta spędzania czasu wolnego poprzez wspieranie różnych form aktywizacji środowisk i osób w celu odkrywania i wzmacniania ich potencjałów z wykorzystaniem instrumentów animacji kultury i pobudzania do żywego uczestnictwa w kulturze.</p>
<p>II. Wzrost poziomu zatrudnienia i atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji</p>	<p>K7. [WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI] Wspieranie samozatrudnienia oraz tworzenia i rozwoju działalności gospodarczych generujących nowe miejsca pracy.</p> <p>K8. [RUDZKI BIZNES 2.0] Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej obszaru rewitalizacji poprzez zagospodarowanie zdegradowanych obiektów i terenów.</p>
<p>III. Modernizacja starej zabudowy mieszkaniowej i jej bezpośredniego otoczenia w centrach dzielnic</p>	<p>K9. [MIESZKAĆ WYGODNIEJ] Podniesienie standardu mieszkań oraz ich otoczenia w zdegradowanych osiedlach i kwartałach (w tym likwidacja barier przestrzennych i architektonicznych), a także poprawa infrastruktury komunalnej i ograniczenie zanieczyszczeń środowiska (niskiej emisji).</p> <p>K10. [NA WŁASNYM PODWÓRKU] Poprawa stanu części wspólnych budynków, a także działania wspólnoto-twórcze: aranżowanie części przestrzeni, np. poddaszy, podwórek na funkcje współużytkowane, służące zawiązaniu i umocnieniu wspólnoty sąsiedzkiej.</p>
<p>IV. Poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz terenów zieleni urządzonej, w tym terenów o wartościach przyrodniczo-</p>	<p>K11. [ŹRÓDŁA MIASTA, ŹRÓDŁA ŚLĄSKA] Zachowanie i zwiększenie dostępności terenów o wartościach przyrodniczo-krajobrazowych.</p> <p>K12. [PRZYJAZNA PRZESTRZEŃ] Poprawa jakości i funkcjonalności,</p>

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
krajobrazowych	a także tworzenie nowych przestrzeni publicznych o wysokich walorach rekreacyjnych (w tym likwidacja barier przestrzennych i architektonicznych).
V. Kreowanie nowych aktywności zachowujących, eksponujących i rozwijających dziedzictwo kulturowe i postindustrialne miasta	K13. [CZARNE PERŁY] Zachowanie, udostępnianie, wprowadzenie do życia społecznego oraz ożywianie dziedzictwa kulturowego i postindustrialnego poprzez kreowanie nowych aktywności.

Wdrażanie programu rewitalizacji

Celem sprawnego i bardziej efektywnego wdrażania programu, powołany został **Komitet Rewitalizacji**. Jest to ciało opiniodawczo - doradcze przy Prezydencie wymagane przez ustawę o rewitalizacji. Ma on pełnić rolę forum współpracy i dialogu różnych grup interesariuszy z organami miasta w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Celem jego działania jest zarówno opiniowanie spraw dotyczących rewitalizacji, jak również doradztwo w tym zakresie. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną ustalone w drodze uchwały Rady Miasta Ruda Śląska, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. Zakłada się, że skład Komitetu będzie w możliwie pełny sposób odzwierciedlać wszystkie grupy interesariuszy działających na podobszarach rewitalizacji, tj. sektor społeczny (przedstawiciele mieszkańców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych), sektor gospodarczy (przedstawiciele przedsiębiorców działających na obszarze rewitalizacji, właścicieli terenów inwestycyjnych na obszarze rewitalizacji oraz właścicieli zakładów pracy zatrudniających osoby z obszaru rewitalizacji) i sektor publiczny (przedstawiciele Rady Miasta, Młodzieżowej Rady Miasta, Rady Seniorów Miasta Ruda Śląska, miejskich jednostek administracji publicznej).

Komitet ds. Rewitalizacji wykonuje m.in. następujące zadania:

- wspiera działania Prezydenta Miasta na obszarze rewitalizacji, pełni rolę forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz funkcji opiniodawczo-doradczej Prezydenta Miasta;
- reprezentuje interesariuszy rewitalizacji, w tym: mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- wyraża opinie oraz podejmuje inicjatywy w sprawie rozwiązań, odnoszących się do obszaru rewitalizacji;
- uczestniczy w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miasta i zarządzeń Prezydenta związanych z obszarem rewitalizacji.

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji składa się z dwóch elementów: bieżącego monitoringu oraz ewaluacji i ma za zadanie kontrolę stopnia realizacji programu, osiągnięcia określonych w nim celów i kierunków działań, jak również ocenę zmian jakie wywoła realizacja programu na wyznaczonych do rewitalizacji podobszarach.

Dane powinny być gromadzone na poziomie adresowym, z możliwością agregacji dla poszczególnych jednostek modularnych (GRID siatki heksagonów/sześciokątów). System zapewnić będzie kompletny zbiór informacji obejmujący wszystkie wymiary rewitalizacji.

W szczególności w systemie będą gromadzone i analizowane informacje w przekroju obszarów tematycznych:

- demografia - liczba mieszkańców, struktura wiekowa,
- wykluczenie społeczne - liczba osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na różne rodzaje dysfunkcji i patologii,
- bezrobocie - liczba bezrobotnych z uwzględnieniem kobiet, młodzieży, osób długotrwale pozostających bez pracy,
- bezpieczeństwo publiczne - liczba wykroczeń i przestępstw w podziale na różne rodzaje,
- przedsiębiorczość - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych,
- infrastruktura - liczba awarii sieci wodno-kanalizacyjnej,
- środowisko - przekroczenia norm zanieczyszczeń w powietrzu na podstawie pomiaru pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5 oraz emisji dwutlenku węgla i tlenków azotu.

Dane statystyczne gromadzone w systemie w sposób ciągły powinny służyć do przeprowadzania specjalistycznych analiz i raportowania postępu w realizacji programu rewitalizacji oraz przeprowadzania stosownych analiz i statystyk. Wskaźnikami informującymi o realizacji celów strategicznych mogą być dane finansowe, ilościowe i jakościowe.

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do 2030 roku” został opracowany przy aktywnym udziale podmiotów lokalnych, które udostępniły posiadane informacje na temat sytuacji miasta. Dane do opracowania GPR pozyskiwane były od wydziałów i referatów Urzędu Miasta oraz instytucji miejskich/publicznych (w zakresie kompetencji poszczególnych jednostek), a także instytucji kultury, spółdzielni mieszkaniowych oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji definiowanych w ustawie o rewitalizacji. Na etapie wdrażania (i monitoringu) kontakty z tymi podmiotami będą utrwalane i rozwijane w celu pozyskiwania informacji o zachodzących procesach rewitalizacyjnych. Jako wartości bazowe wskaźników realizacji celów przyjęto wartości, które brane były pod uwagę w trakcie delimitacji obszaru rewitalizacji oraz na podstawie, których przygotowano pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji, tj. wartości za rok 2016. Zakłada się monitorowanie wskaźników celów strategicznych, co trzy lata.

Z uwagi na złożony charakter programu rewitalizacji, proces monitorowania projektów powinien być procesem ciągłym. Sprawozdania z postępów w realizacji projektów uwzględnionych w Gminnym Programie Rewitalizacji przygotowywane będą raz w roku (na podstawie raportów dostarczanych przez podmioty zgłaszające swoje projekty w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska do 2030 roku”) i przedkładane do zaopiniowania członkom Komitetu Rewitalizacji, a następnie prezentowane Radnym Rady Miasta. Coroczne sprawozdania mają za zadanie określenie zakresu i zasięgu poprawy ogólnej sytuacji miasta w ujęciu wielowymiarowym oraz ukazywać proces osiągnięcia celu generalnego rewitalizacji miasta.

Tabelaryczne zestawienie wskaźników, dobranych dla poszczególnych celów strategicznych, które będą monitorowane, a ponadto badana będzie ich tendencja (wzrost, spadek).

CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI	TENDENCJA I ŹRÓDŁO DANYCH
Wzmocnienie kapitału społecznego obszaru rewitalizacji, zintegrowania wspólnot sąsiedzkich i społeczności lokalnych	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem (K)	 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej
	Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (P)	 Urząd Miasta Ruda Śląska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (R)	 monitorowane na podstawie dokumentów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji
	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu projektu (R)	 monitorowane na podstawie dokumentów potwierdzających podjęcie pracy lub działalności gospodarczej
	Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (R)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	Aktywność organizacji pozarządowych wyrażona wielkością dotacji udzielonych organizacjom na zadania w dziedzinie pomocy społecznej (K)	 Sprawozdanie z udzielonych dotacji na realizację zadań publicznych w ramach konkursów ofert
	Frekwencja w wyborach samorządowych, prezydenckich, do parlamentu europejskiego (K)	 Państwowa Komicja Wyborcza
	Wyniki uczniów szkół podstawowych ze sprawdzianu ósmoklasisty (K)	 Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie
	Liczba osób dotkniętych bezrobociem długotrwałym (K)	 Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej
	Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji (K)	 Ewidencja ludności

CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI	TENDENCJA I ŹRÓDŁO DANYCH
	Liczba zrealizowanych zajęć, warsztatów, szkoleń, kursów itp. (P)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	Liczba osób uczestniczących w organizowanych wydarzeniach społeczno-kulturalnych, działaniach animacyjnych itd. (R)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług społecznych w programie (R)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w projekcie (P)	 monitorowana na podstawie dokumentów potwierdzających rozpoczęcie udziału w projekcie
	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (R)	 monitorowane na podstawie dokumentów potwierdzających podjęcie pracy lub działalności gospodarczej
	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (R)	monitorowane na podstawie dokumentów potwierdzających uzyskanie kwalifikacji
	Liczba przestępstw ogółem na 100 mieszkańców (K)	 Straż Miejska w Rudzie Śląskiej, Komenda Powiatowa Policji w Rudzie Śląskiej
Wzrost poziomu zatrudnienia i atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji	Liczba osób (zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym) poszukujących pracy/ uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu/ pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (R)	 Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej
	Liczba przeprowadzonych warsztatów, zajęć, kursów, szkoleń itd. (P)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	Liczba utworzonych miejsc pracy, w tym ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (R)	 monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projektu
	liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej w projekcie (P)	

CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI	TENDENCJA I ŹRÓDŁO DANYCH
		monitorowane na podstawie protokołów z prowadzonego projekt
	Powierzchnia nowych lub zaadaptowanych obiektów przeznaczonych na cele inwestycyjne/gospodarcze (P)	 protokół odbioru przebudowy
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (P)	 Umowy najmu powierzchni w Inkubatorze
	Liczba nowych przedsiębiorstw zarejestrowanych w obszarze rewitalizacji (K)	 Rejestry CEIDG, REGON
	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG (REGON) w odniesieniu do liczby mieszkańców (K)	 Rejestr CEIDG, dane Urzędu Statystycznego w Katowicach, rejestr REGON
Modernizacja starej zabudowy mieszkaniowej i jej bezpośredniego otoczenia w centrach dzielnic	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej / gazowej/ wyposażonych w instalację fotowoltaiczną /kolektory słoneczne (P)	 Protokół odbioru robót
	Liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie (K)	 Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obiektów (R)	 monitorowanie na podstawie protokołu pomiaru podmiotu realizującego projekt
	Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji (R)	 Protokół odbioru robót
Poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz terenów zieleni urządzonej, w tym terenów o wartościach przyrodniczo-krajobrazowych	Długość ścieżek rowerowych (drog dla rowerów) w km (K)	 Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych
	Liczba /powierzchnia terenów poddanych rekultywacji [szt./ha] (P)	 Protokół odbioru robót
	Liczba obiektów infrastruktury rekreacyjnej zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (P)	 Protokół odbioru robót
	Powierzchnia obiektów poddanych przebudowie/remontowi (P)	 Protokół odbioru robót
	Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem (R)	 monitorowanie na podstawie protokołu pomiaru liczby osób

CELE STRATEGICZNE	WSKAŹNIKI	TENDENCJA I ŹRÓDŁO DANYCH
		korzystających z efektów realizacji projektu
	Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w zł (K)	 Urząd Statystyczny w Katowicach, Bank Danych Lokalnych
Kreowanie nowych aktywności zachowujących, eksponujących i rozwijających dziedzictwo kulturowe i postindustrialne miasta	Powierzchnia obiektów objętych rewitalizacją w m ² (P)	 Protokoły odbioru robót
	Liczba nowych usług powstałych w wyniku realizacji projektu (R)	 monitorowanie na podstawie protokołu pomiaru podmiotu realizującego projekt
	Powierzchnia terenów objętych rewitalizacją w ha (P)	 Protokoły odbioru robót
	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych terenów (R)	 monitorowanie na podstawie protokołu pomiaru podmiotu realizującego projekt
	Liczba oznakowanych obiektów zabytkowych (R)	 monitorowane na podstawie raportu z realizacji projektu
	Liczba odrestaurowanych i udostępnionych dla przyszłych pokoleń obiektów dziedzictwa kulturowego (zabytków) (P)	 Protokoły odbioru robót
	Liczba osób korzystających z odrestaurowanych obiektów (R)	 monitorowanie na podstawie protokołu pomiaru podmiotu realizującego projekt

Oznaczenia: K – wskaźniki kontekstowe (ze statystyki publicznej), P – wskaźniki produktu, R – wskaźniki rezultatu.
Źródło: opracowanie własne.

RUDA Śląska

miasto otwartych możliwości

www.rudaslaska.pl